ПАГОНЯ

РЭГІЯНАЛЬНЫ АГЛЯД: ГОРАДНЯ — ВІЛЬНЯ — БЕЛАСТОК ЗАСНАВАНА Ў 1920 г.

№ 25 (39) 20—26 жніўня 1993 г. Кошт 5 рублёў

«Гусары денег не берут-с!» **ЛІСТЫ ДА ГОМАСАВЕТЫКУСА.**

Замест Беларускай гімназіі — школа імя Сталіна. Гутарка з **ВЭТЭРАНАМ СБМ.**

ІШКАЛЬДЗЬ. Малое падарожнае апавяданьне.

ПРАГРАМА ТЭЛЕПЕРАДАЧ на тыдзень. Менск — Масква — Варшава.

Запрашаем у старадаўнюю Вільню

ТУРЫСТЫЧНАЯ ФІРМА ТАВАРЫСТВА БЕЛАРУСКАЙ ШКОЛЫ «VILNENSIA» ЗАПРАШАЕ Ў СТАРАДАЎНЮЮ ВІЛЬНЮ

Гутарка з дырэктарам турыстычнай фірмы Таварыства Беларускай Школы «Vilnensija» сп. Луцыяй Чэчат.

— Ідэя стварэньня турыстычнага бюро існавала ўжо даўно, бо вельмі часта прыязджаюць ў Вільню тыя, хто хоча больш падрабязна пазнаёміцца з горадам. Але больш канкрэтныя абрысы яна набыла з адкрыцьцём беларускага аддзяленьня на факультэце славістыкі Віленскага пэдагагічнага унівэрсітэту і з аднаўленьнем *Таварыства Беларускай Школы*, якое дзейнічала ў Летуве ў міжваенны час. Усё гэта паспрыяла юрыдычнаму афармленьню турбюро «Vilnensija» Таварыства Беларускай Школы.

— Што азначае гэтая назва!

— Слова «Vilnensija» — лацінскага паходжаньня, азначае прыналежнасьць да горада Вільні. Гэтая назва адлюстроўвае накірунак нашай дзейнасьці — знаёмства з гісторыяй і культурай, найперш, горада і края.

— Чым вы займаецеся цяпер!

— Мы пазнаёміліся з турыстычнымі бюро Наваградка, Менску, Баранавічаў, Магілёва, Катавіцаў. Прынялі некалькі груп з Беларусі, Польшчы, Гэрманіі.

— Якія экскурсіі вы прапаноўваеце!

— У нашай працы акрэсьліваюцца два накірункі: экскурсійная праца і арганізацыя адпачынку. Па-першае, гэта аглядавая экскурсія, якая знаёміць з гісторыяй і архітэктурай горада, па-другое, мы распрацавалі маршруты, якія знаёмяць з культурнымі здабыткамі кожнага народа Віленшчыны, бо Вільня — гэта унікальны рэгіён перакрыжаваньня разнастайных нацыянальных гістарычных традыцый — літоўскіх, польскіх, беларускіх, жыдоўскіх, расейскіх, украінскіх, татарскіх. Трэцяе, мы прадугледжваем экскурсіі больш вузкай тэматычнай накіраванасьці, напрыклад, архітэктура горада, літаратурныя старонкі і гэтак далей. Акрамя экскурсій па горадзе, мы прапаноўваем падарожжа ў Трокі, Коўну, Медніки, Салечнікі. Для жыхароў Летувы арганізоўваем паездкі ў Беларусь.

Для адпачынку наша турбюро прапаноўвае азёры Трокаў, Малетай, узьбярэжжа Балтыкі.

— Якія ў вас цэны!

— Канешне, у наш час межы, розныя валюты, нестабільнасьць эканомікі не спрыяюць працы экскурсійнага бюро, але гэта не павінна перашкодзіць ахвотным цікава арганізаваць свой адпачынак. Ёсьць, аднак, і станоўчы момант: паміж Беларусьсяй і Летувою няма візавага рэжыму. Мы ўлічваем усё гэта і таму прапаноўваем паслугі рознага ўзроўню, жыльля і харчаваньня. Гэта можа быць толькі экскурсія альбо экскурсія з полуднем, калі паездка на адзін дзень. Калі на два, тры і больш дзён, то мы забясьпечваем жыльлём у гатэлях рознага разраду, двухразовым харчаваньнем, арганізоўваем экскурсіі па Вільні і паездкі ў іншыя месцы Летувы. Мы прымаем групы колькасьцю да 30—40 чалавек, але калі вы маеце ахвоту падарожнічаць індывідуальна, і ў гэтым выпадку турбюро «Vilnensija» запрашае Вас.

— Хто ў вас працуе!

— Яшчэ да стварэньня турбюро Вільню нашым гасьцям паказвалі Людвіка Кардзіс, Тацьцяна Поклад, заўсёды з зацікаўленасьцю слухаюць аповяды навукавага супрацоўніка Акадэміі Навук Летувы Юрася Шаўцова, і, безумоўна, знаўцу старадаўняй Вільні Лявона Антонавіча Луцкевіча. Лявон Антонавіч вучыўся ў Віленскай беларускай гімназіі, яшчэ падлеткам быў экскурсаводам у Музэі беларускай культуры. Дзядзька Лявон шчодра дзеліцца сваімі ведамі са студэнтамі Беларускага аддзяленьня ВПУ і падрыхтаваў кваліфікаваных гідаў. Гасьцям з Беларусі Лявон Антонавіч адкрывае беларускія стронкі Вільні.

— Як жа вас знайсьці!

— Калі ласка, зьвяртайцеся на адрас: Катэдра беларусістыкі, Віленскага пэдагагічнага унівэрсітэту, вул. Студэнту 39-527, 2034 Вільня, Летува. Тэл.: 8-0122/35 58 01; 45 82 91.

Сардэчна запрашаем!

Вільня. Фатаграфаваў А. УЛАДАСЕВІЧ.

Пілегрынацыя цудатворнай іконы

З эпархіі да эпархіі вандруе па беларускай зямлі цудатворная ікона Божай Мацеры, якая дагэтуль знаходзілася ў Малой Базыліцы — касьцёле ў мястэчку Будслаў Мядзельскага раёна. Нядаўна яна была дастаўлена ў Фарны касьцёл горада Горадні. Плануецца, што тут Сьвяты цудатворны вобраз прабудзе каля месяца, а затым прадоўжыць вандроўку па Гарадзеншчыне. Раней ікона Божай Мацеры гасьцявала па прыходах Пінскай эпархіі.

Будзе сваё сьвятое месца ў каталікоў Беларусі

Сёлетняе лета стала адметным у жыцьці каталіцкай дыяспары на Беларусі. З Ватыкану на адрас Менска-Магілёўскай эпархіі прыйшоў факс аб наданьні кафэдральнаму касьцёлу ў Будславе Менскай вобласьці тытулу «Малой Базылікі». Гэта зроблена з мэтай стварэньня на Беларусі сваёй Чэнстаховы для вернікаў.

Г. У.

Гінэколаг у касьцёле

Нядаўна ў штаце Фарнага касьцёла Горадні зьявілася пасада ўрача-гінэколага. Новая штатная адзінка працуе ў Сьвятым храме з нагоды падрыхтоўкі маладых параў да правільнага вядзеньня сумеснага жыцьця пасьля таямніцы вянчаньня.

Дарэчы, ў Фарным касьцёле вельмі адказна ставяцца да шлюбу маладых. Напярэдадні шлюбу жадаючым стварыць сям'ю чытаецца восем абавязковых тэалягічных лекцый. Усе выдаткі на гэтыя справы ўзяла на сябе каса касьцёла.

Г. У.

Гарадзенец Астапковіч — другі ў сьвеце

Першы свой мэдаль заваявала на чэмпіянаце сьвету, які гэтымі днямі праходзіць у Нямеччыне, зборня легкаатлетаў Беларусі. Прыемна, што гэтую сярэбраную ўзнагароду прынёс у скарбонку нашай каманды гарадзенец Ігар Астапковіч.

Дарэчы, на свой першы чэмпіянат сьвету наша рэспубліка выставіла 45 атлетаў.

Г. У.

ГРАМАДЗТВА

● Лісты да гомасаветыкуса

«Гусары денег не берут-с!»

1.

Восень 1993 г. Паседжаньне Вышняй Рады. Абмяркоўваецца грашовае пытаньне. Камуністычная большасьць не жадае паступіцца прынцыпамі, здрадзіць здрадніцу Расею. Вырашана выдзяліць даляры, каб закупіць у суседзяў макулатурныя савецкія грошы й аднавіць СССР са сталіцай у Менску. Абы толькі не дазволіць нацыяналізм у выглядзе беларускай валюты.

Глупства? Але ж пабачыце, гэтак і будзе, калі яны толькі ўвогуле зьбяруцца. Год назад іх паўгады на сэсію не загнаць было, бо яны ня ведалі як бы гэта праігнараваць рэфэрэндум. Ажно дадумаліся. Пытаньне з талерамі таксама выклікае ў іх тупую нянавісьць. Калі ўвесну праф. Багданкевіч рахмана сказаў ім, што без уласнае валюты няма рады, яны ажно нагамі затупацелі.

Сапраўды, няма рады, калі ў галаве адна зьвіліна — савецкая. Калі ты гомасаветыкус, дык гэта надоўга, звычайна да сьмерці (гарбатага адно магіла спраміць). Аднак сэ ля ві — няма Абрэвіятуры, няма нават ужо грошай з балюча знаёмым партрэтам. Усе гэтыя паседжаньні пачынаюць нагадваць Мапэт-шоу са сьмешна-недарэчнымі пачварамі. Заалагічны музэй.

2.

Вы купляеце ў краме 1000-рублёвую пляшку, даяце прадаўшчыцы ўсяго сотку, а яна й слова супраць ня скажа. За цэлафанавы пакет замест пяцёркі даем 50-капеечную вавёрку... Дзівосы дый годзе! Беларускі варыянт камуністычнага раю. А можа прыкметы краіны дурняў?

Пасьля ўсіх гэтых пeратурбацыяў з савецкімі рублямі ў крамах паспраўлялі цэны, але ж, як заўжды, па-гомасавецку. Не-савецкаму чалавеку як двойчы ў два зразумела, што на ўсіх цэньніках неабходна было закасаваць нуль, чаго зроблена, вядома ж, не было. Гэй, вы, сталічныя ўлады! У нас болей не існуюць 1000-я купюры, у нас няма болей паралельных грошай, мы плоцім за тысячарублёвую бутэльку паперкай, на якой (каню відавочна!) намаляваны зубр й лічба «100»!!! Ня чуюць. Гомасаветыкусы.

Працягваецца гульня ў голага караля.

3.

Я ня ведаю, хто дазволіў нашаму ўраду выпусьціць часовыя нацыяналістычныя грошы. Вышняя Рада, як вядома, у душы была супраць. Ейнай ідэялагічнай цнатлівасьці перашкаджала Пагоня, бо замест чырвонай зоркі на шчыце — крыж, прычым не зусім руска-праваслаўны.

Сказаўшы «а», гавары «б», не выглядай на дурня. Тым часам Вышняя Рада рашуча супраціўлялася эмісіі сапраўдных беларускіх грошай, асабліва іхняй назьве — талеру. Лунаючы дзесь ў сацыялістычна-савецкіх мроях, дэпутаты ўяўлялі сябе нашчадкамі казакоў, якія ў г. Пераяслаўе даўней пакляліся: «З Расеяй — да скону!». Мы — харошыя, мы — савецкія, мы амаль рускія, мы гэтак любім маскоўскія грошы: Ленін, Крэмль, дзьвюхгаловы арол. Бабры з вавёркамі — часовая патрэба (як у 19-м годзе ССРБ), Ластоўскага з Луцкевічам на купюры не дапусьцім.

Крытэрый усіх нашых рашэньняў адзін: паслухаць, што скажа Пазьняк й паспрабаваць усё зрабіць наадварот, або хаця б напалову. Скажы, дапусьцім, Пазьняк, што гарбату трэба саладзіць, а сала саліць...

4.

Дарагія таварышы!

Жыцьцё — рэч надзвычай складаная й разам вельмі простая. Калі мы гаворым, што сонца сьвеціць, дык гэтак і ёсьць сапраўды, нават калі Маркс з Хрушчовым сцьвярджалі адваротнае.

Калі БНФ загаманіў некалі пра ўласную валюту, дык гэта зусім не таму, што тамака сабраліся нацыяналісты, а таму, што ва ўсім сьвеце так: гарбату салодзяць, сонца сьвеціць й г. д. Вам, канешне, гэта не даспадобы, але падобныя рэчы не залежаць ад густаў.

5.

Пшык!

А як усё даволі ўдала пачыналася! У чэрвені летась, прыблізна аднaчасова з суседзямі, паявіліся беларускія часовыя грошы. Нават самападман цешыў: замест савецкага чырвонца давалі адзін беларускі рубель, хаця цэны былі савецкія, а штучны курс нічога не даваў нам, бо заробак плацілі, калі нашымі вавёркамі, дык у 10 разоў менш. Але крок быў слушным. Спраўдзіўшы патрэбы краіны ў купюрах, пільна неабходна было зрабіць наступны крок — выпусьціць нацыянальную валюту (як і суседзі!). Але ідэялагічны дурман накшталт славэтнай «чаромхі» затлуміў дэпутатам галовы. Яны мазжачком адчувалі: нацыянальная валюта — апошняя абавязковая ўмова Дзяржаўнага Суверэнітэту, г. зн. дарогі назад у СССР ня будзе.

Круцілі вала за хвост, круцілі, а потым разбурыліся на летнія вакацыі, а мы за лета ў дзесяць разоў згалелі. Дзякуй, народныя абраньнікі!

Цяпер наш нацбанк падае курс белрубля да расейскага, як 1/0,5, а зусім не міфічныя 1/10, хаця маскоўскі Цэнтрабанк крыху лагоднейшы, бо за наш рубель прапануе ажно 67 капеек!

Кто смел, тот и съел.

6.

Вот сволачы! Цяпер нікуды ня зьезьдзіш,— журыўся ў тралейбусе адзін дзядзька, абмяркоўваючы з прыяцелем адмену савецкіх грошай. Каго ён сволаччу называў, можна здагадацца. А што ў СНГ ня выедзеш, дык гэта таксама чысьцюткая праўда.

З апошнім абменам грошай Расейскім банкам здарылася, як 22 чэрвеня 41-га. Усе ведалі, але напад быў «вераломным», нечаканым і г. д. У нашай Вышняй Радзе пра гэта аднак ведаць не жадалі — ну проста 200 Сталінаў напярэдадні вайны! — хаця апазыцыя ды прэса пра гэта паведамлялі неаднаразова.

Рускі Ваня пачухаў патыліцу, пачухаў, ды сказаў сам сабе: «А пошли вы все на (...), такие хорошие! Своя рубашка ближе к телу». Каб заспакоіць сваіх суайчыньнікаў, Цэнтрабанк Расеі без хітрыкаў растлумачыў гвалтоўную адмену савецкага рубля: з трох трыльёнаў рублёў толькі траціна абарочваецца ў Расеі, астатнія — у СНГ, хай, маўляў, імі цяпер печкі цепляць або прыбіральні абклейваюць.

Кашу расхлёбваць давялося нашаму праф. Багданкевічу, бо дэпутаты на вакацыях. Ён сьціпла папрасіў у расейскага Цэнтрабанка спачатку тлумачэньня наконт вераломнага акту, а потым — 1 мільярд расейскіх рублёў. Наш шаноўны старшыня Нацбанку не атрымаў, як вядома, ані адказу, ані грошай. Тым жа часам «старшы брат» тут жа адправіў ва Узбэкістан ажно 50 мільярдаў новых рублёў. Бо з Узбэкістанам трэба ахайна абыходзіцца, а Беларусь і так ля ног ляжыць.

Добра, што хоць дэпутаты на вакацыях, а так бы лезьлі на трыбуну навыперадкі, каб ударыць сябе ў грудзі: «Ребята, мы свои, мы — пскапские!».

7.

Людзі яны, канешне, някепскія, усе гэтыя нашы былыя працаўнікі райкамаў, парткамаў ды ЦК, але ж са сваёй дурацкай ідэялёгіяй перлі нават на фэрмы да кароў. А гэта памылка. Старшы брат вучыць — «Дружба дружбой, а табачок врозь». Трэба такія

Пра новую ініцыятыву ўраду Беларусі

Заява Сойму БНФ «Адраджэньне»

Сойм Беларускага Народнага Фронту «Адраджэньне» адзначае, што пагаршэньне эканамічнага становішча ў Беларусі вынікае з антырэфарматарскай пазыцыі ўраду і намэнклятурнай большасьці Вярхоўнага Савету. Адсутнасьць самастойнай палітыкі кіраўніцтва Беларусі, панаваньне ў ім кампрадорскіх элементаў дазваляе ўладным структурам Расеі ажыцьцяўляць адкрыта імпэрскую палітыку ў дачыненьні да Беларусі, выкарыстоўваючы сваю паліўна-энэргетычную і сыравінную манаполію.

Пагаршэньне эканамічнага стану ў Беларусі і Ўкраіне дало палітычным колам Расеі, зьвязаным з вайскова-прамысловым комплексам, магчымасьць выкарыстаць прапанову заключэньня «славянскага эканамічнага саюзу» ў сваіх інтарэсах, пазбавіць гэтыя краіны эканамічнае самастойнасьці. Паступовая ліквідацыя незалежнасьці Беларусі і Ўкраіны можа адбыцца шляхам арганізацыі наддзяржаўных бюракратычных структураў і праслаўтага «цэнтру».

Заключэньне г. зв. эканамічнага саюзу з Расеяй разам з падпісаньнем ваенна-палітычнай дамовы аб калектыўнай бясьпецы замацуе прысутнасьць чужых войскаў на нашай зямлі, эканамічна разбураць нас, зацягне ў ваенныя авантуры Расеі.

Доказамі гэтаму зьяўляецца правакацыйная і супярэчная Хэльсінскім пагадненьням пастанова Вярхоўнага Савету Расейскай Фэдэрацыі пра Севастопаль, умяшаньне Расеі ва ўнутраныя справы Эстоніі, войны ў Абхазіі і Таджыкістане, дзе непасрэдны ўдзел бярэ расейскае войска і куды ўжо плянуюць уцягнуць Беларусь.

Рэалізацыя пляну «славянскага эканамічнага саюзу» падкладае бомбу пад існаваньне СНД, аддзяляе Расею ад Сярэдняй Азіі і кансалідуе апошнюю з суседнімі азіяцкімі краінамі, зьмяняе геапалітычную сітуацыю на Ўсходзе. Гэты плян, за які ўхапіліся шчыльна зьвязаныя з ВПК беларускі і ўкраінскі прэм´еры, сьведчыць, што для расейскага ВПК прысутнасьць Расеі на Украіне і Беларусі нашмат важнейшая за няўдалую расейскую палітыку ў Азіі, разблытваць вузлы якой хочуць прымусіць і нас.

Папярэднія шырока прапагандаваныя эканамічныя ініцыятывы ўраду Беларусі і яго кіраўніцтва скончыліся правалам.

Сойм БНФ асуджае супярэчныя інтарэсам нашага народу захады Старшыні Савету Міністраў Беларусі і тых урадоўцаў, што яго падтрымліваюць. Нельга дапусьціць стварэньня «эканамічнага саюзу» дзеля палітычнае гульні, у мэтах задавальненьня матэрыяльных інтарэсаў пануючай у Беларусі намэнклятуры, аднаўленьня імпэрыі і ўлады вайскова-прамысловага комплексу за кошт незалежнасьці Беларусі.

Прынцыпы, якія гарантуюць бясьпечную і дабрабытную будучыню нашай краіне,— гэта нэйтралітэт, рынкавыя рэформы ў эканоміцы, каардынацыя ўзаемавыгодных дачыненьняў з усімі суседзямі, найперш на поўдні і поўначы, вызваленьне з-пад манапольнай сыравіннай залежнасьці ад Расеі, эканамічнае, палітычнае і культурнае вяртаньне ў Эўропу, свабоднае разьвіцьцё беларускага грамадзтва, нацыянальна-культурнага адраджэньня.

25 ліпеня 1992 г.

Г. Менск.

Аб грашовай рэформе ў Расеі і бязьдзейнасьці кіраўніцтва Беларусі

Заява Сойму БНФ «Адраджэньне»

Чарговы раз Вярхоўны Савет Беларусі, урад і Нацыянальны банк краіны прадэманстравалі няздольнасьць праводзіць самастойную дзяржаўную палітыку.

Расейскі ўрад зьдзейсьніў грашовую рэформу, якая ўдарыла па інтарэсах іншых краін былога СССР, дзе знаходзіцца ў абарачэньні расейскі рубель. У гэтых умовах кіраўніцтва Беларусі так і не наважылася прыняць рашэньне пра ўвядзеньне нацыянальнае валюты, хаця інтарэсы нашай дзяржавы пільна вымагаюць такога кроку.

Сойм БНФ падкрэсьлівае вераломны ў дачыненьні да Беларусі спосаб правядзеньня рэформы з боку расейскага ўраду.

Сойм нагадвае, што БНФ ня раз папярэджваў Вярхоўны Савет і ўрад Беларусі пра неабходнасьць для нашай краіны падрыхтаваць сваю крэдытна-фінансавую сыстэму і ўвесьці ўласныя грошы. Але на працягу трох гадоў гэтая прапанова адхілялася. Зараз нашыя людзі вымушаны спажываць плён згубнае палітыкі кіраўніцтва дзяржавы.

Безадказнасьць паводзінаў кіраўнікоў краіны вымушае ставіць пытаньне пра неадкладную адстаўку Старшыні Савету Міністраў і Старшыні Нацыянальнага банку Беларусі.

25 ліпеня 1993 г.

Г. Менск.

ВАЧЫМА НЕМЦА

рэчы ведаць. Прыкладам, невялікая Данія мяжуе толькі з адной краінай — вялікай Нямеччынай, аднак грошы мае ўласныя, кроны. Але сябраваць з тымі немцамі гэта не перашкаджае. Хоча датчанін паехаць у тую Нямеччыну, дык ідзе, купляе квіток, мяняе свае грошы. Або можа памяняць ужо на месцы. І аніякіх праблем. Карацей кажучы, няма такога, каб Данія карысталася нямецкімі грашыма, а ўжо Нямеччына сама вырашала — даць мільён ці два — на выплату заробка ўсім або толькі палове тых датчан...

Дарэчы, міністр фінансаў Расеі сп. Хведараў сказаў, што палегчыць складаныя грашовыя ўзаемадачыненьні паміж РФ ды іншымі былымі рэспублікамі дапамогуць толькі іхнія ўласныя валюты. Бо атрымлівалася, што на іхняй тэрыторыі абарочваюцца тры віды грошай (як у нас — зайцы, леніны, расейскія), а для разрахункаў ужываюцца яшчэ адныя. Расея свой крок зрабіла. Мы, як заўжды, спазьніліся.

Варта адзначыць, што Чэхія праз паўтары месяцы пасьля «разводу» са Славакіяй выпусьціла свае ўласныя грошы, хоць кроны нібы больш чэшскія й так, а таксама не зважаючы, што Славакія была супраць выпуска чэшскай валюты, бо выступала за агульную.

Хачу таксама нагадаць нашым шаноўным дэпутатам, што расейскі банк аценіў латвійскі лат у паўтары тысячы сваіх рублёў! Беларуская валюта магла б мець таксама някепскі шанц. Сярэднеэўрапэйская краіна, з адносна невялікім насельніцтвам. Аднак трэба яшчэ чакаць восені. Яшчэ невядома калі яны зьбяруцца на сваю сэсію і што вырашаць, калі толькі вырашаць наогул. А час усё сьпяшае, сьпяшае, а мы ўсё галеем, галеем...

8.

Калі параўноўваць савецкую грашовую рэформу 1991г. з расейскай сёлетняй, дык яны супадаюць амаль цалкам. За некалькі дзён да абмену грошай старшыня Дзяржбанка СССР сп. Герашчанка заявіў, што дасьць адцяць сабе руку, калі рэформа сапраўды здарыцца... Мабыць, дагэтуль ходзіць ён дзьвюхрукім. Сёлета расейскі банк напярэдадні падзеі запэўніваў: старыя купюры будуць абменьвацца паступава й не абмежавана... Дарэчы, у Чэхіі старыя грошы абменьваліся на працягу трох месяцаў, а папярэджаны людзі былі пра гэта за паўгады.

Далей, механізм рэформы цалкам паўтарыўся — было дазволена абмяняць невялікую колькасьць купюраў, астатнія былі замарожаны ў банку. Такім парадкам, адбыўся абмен грошай з іх частковай канфіскацыяй, бо банкаўскія ўклады здэвальваваліся. Гэтыя супадзеньні можна доўжыць. Аднак цікава іншае, а менавіта тое, што савецкая грашовая рэформа 1991 года ўзмоцніла незалежніцкія памкненьні саюзных рэспублік, выклікала вялікае павелічэньне дэфіцыту тавараў. Праз тры месяцы пасьля яе адбылося «паўлаўскае» падвышэньне цэнаў, а цераз сем сам прэм´ер Паўлаў узяў удзел у кіраўніцтве ГКЧП... У Расеі сёньня задаюць сабе пытаньне й самі ж адказваюць на яго: калі гэта ня змова (сёлетняя грашовая рэформа), дык тады праява поўнай прафэсійнай непрыдатнасьці.

9. У нямецкай тэлеперадачы апавядаюць пра грашовую рэформу ў Эстоніі. Восем эстонскіх кронаў каштуюць адну дойчмарку. Камэнтатар гаворыць: эстонцы задаволены, бо спраўдзілася іхняя мара пра ўласную валюту. Па-людзку ім зайзрошчу. Нашая Вышняя Рада марыць адно аб тым, каб у нас не было Беларускай Дзяржавы, беларускага сьцяга, гэрба, гімна, войска і валюты. Ура, таварышы!

10.

Пра ліквідацыю савецкіх грошай пачуў па радыё. Заехаў да бацькоў на вёску, каб папрацаваць над раманам пра часы перабудовы. Палова лета, здаецца ўсё спынілася, нічога болей не адбудзецца... Наступнага дня — рэакцыя Белнацбанку. Пайшоў у сельмаг, народ лаецца, бо прадаўцы спаганяюць з усіх па 1—4 рублі, рэшты не даюць, бо траячкі з рублямі ўжываць забаронена — савецкія. Народ мае рацыю. Які ДУРАНЬ праставіў на вавёрцы замест 5 руб. 50 кап. й не зрабіў адпаведнікаў траячцы й рублю?

А як жа пачалі «скругляць» цэны — з імпэтам! Быў бохан 28 рублёў, стаў 30, назаўтра 50, а пасьлязаўтра і ўсе 70! Праўда, разважыўшы, вярнуліся зноўку да паўсоткі. Напачатку чэрвеня раз падвысілі цэны, напрыканцы ліпеня — у другі, а тут пры нагодзе, пад шумок, усяго праз два тыдні — яшчэ разок.

Як са скрухай заўважыў праф. Багданкевіч, Расея выйшла са славэтнай рублёвай зоны, а мы ў ёй засталіся. Вавёркі зусім паперкамі зрабіліся, на ўзроўні малдаўскіх ды казахскіх купонаў. Вось ужо дзе сапраўды — здрада нашых тупагаловых абраньнікаў дзяржаўных інтарэсаў Беларусі ды ейных грамадзянаў.

11.

Паехаў я ў райцэнтр абмяняць свае пакамечаныя рублёўкі ды чырвонцы, а тамака — чаржышча. Пастаяў з паўгадзіны, папацеў у задусе, выйшаў ды выкінуў у сьметніцу грошыкі з надпісам на 15 мовах «карбаванец, рубель, кіркуду». Не шкада, тым больш у пашпарце павінны былі напэцкаць: абменена, маўляў, яму 200 рублёў. Зрэшты, і пашпарта не шкада, савецкі.

г. Кладна. **П. ГЛЕБА,**
літаратар.

Фотаздымка паводле карціны «Зборшчыкі падаткаў» Марынуса Ван Роймэрз-Вэйле (каля 1493—1567).

Курт Хайэнбэрг — кіроўца з Гановэра

Алімпійская дарога за Менскам была амаль пустая. Зрэдку праносіліся па ёй легкавікі, аўтафуры з замежнымі нумарамі. Наша навюткая аўтавазаўская «пяцёрка» пры абгоне, здаецца, выціскала з сябе ўсю моц, закладзеную канструктарамі. Непадалёк ад вадасховішча Пціч нам прагаласаваў кіроўца грузавога «Мэрсэдэса». Калі наш легкавік прыпыніўся, кіроўца хуценька падбег да нас і на ломанай расейскай мове папрасіў падвезьці яго да бліжняга тэлефона. Уладкаваўшыся ў кабіне «Жыгулёў», кіроўца пачаў тлумачыць, што ён з Нямеччыны прывозіў гуманітарную дапамогу ў расейскі горад Яраслаўль. На адваротным шляху даваліся запраўіцца ў Смаленску. Вось адтуль, ад запраўкі й пачаліся непаладкі. Рухавік страціў моц, пачаў чыхаць, а за Менскам і ўвогуле заглох. Цяпер трэба затэлефанаваць на станцыю тэхнічнай дапамогі й чакаць, калі прыедуць спэцыялісты.

Кілямэтраў праз дзесяць нарэшце трапіўся так патрэбны тэлефон. Наш спадарожнік пабег тэлефанаваць, а мы, параіўшыся, вырашылі, што чужога чалавека няёмка пакідаць аднаго на дарозе й лепей адвезьці яго назад, да яго аўтамашыны.

Патэлефанаваўшы, нямецкі кіроўца вярнуўся да нас і, усчуўшы пра наша рашэньне, ўзрадаваўся, як малое дзіця. З задавальненьнем распавядаў, што яго завуць Курт, а прозьвішча Хайэнбэрг. Жыве ў Гановэры, мае жонку, двух дзяцей. Праз Беларусь едзе ня першы раз, бо прыкладна год возіць гуманітарную дапамогу ў Расею. Гэтым разам ён прывозіў мясныя кансэрвы на Яраслаўскі маторны завод. Пра Расею Курт разважае з сумам, цісьне плячыма й дадае, што Расея — велізарная, багатая краіна, а гаспадара няма. Багацьце яе гіне без плёну, таму й выглядае яна пажабрацку. Пра расейцаў Курт апавядаў так: гэта добрыя, вясёлыя й даверлівыя людзі. Але сярод іх шмат ашуканцаў, махляроў. Гаварыць такое Курту дае права той выпадак, які адбыўся з ім у гэтым рэйсе. На маторным заводзе выгружаць прывезенае прыйшлі фактычна адны жанчыны. Курту было непрыемна глядзець, як яны цягаюць цяжкія скрыні, ён пайшоў дапамагаць, а за гэты час з кабіны аўтамашыны скралі яго асабістыя рэчы — порткі, кашулю й пальчаткі. Калі жанчыны даведаліся пра здарэньне, то пачалі казаць такія словы, якіх Курт да гэтага не сустракаў ні ў водным слоўніку. Ваяўнічасьць жанчын вельмі ўстрывожыла Курта. Ён згадаў ім, што гэта невялікая страта й што ім, жанчынам, не пасуе быць злымі.

Хвілін праз дзесяць пасьля таго, як мы вярнуліся да машыны Курта, прыехала й дапамога. Курт скончыў свой аповяд і пайшоў да рамонтнікаў. Мэханікі хутка знайшлі прычыну паломкі — з-за бруднага паліва забіліся паліваправоды. Каб іх зноўку ўвесьці ў дзеяньне, неабходна была стацыянарная прамыўка. «Мэрсэдэс» узялі на буксір, а Курт на разьвітаньне сказаў, шо нас не выратуе аніякая гуманітарная дапамога. Для таго, каб стаць багатымі, неабходна атрымліваць ад Эўропы перадавыя тэхналёгіі, рабіць рэканструкцыю вытворчасьці й вучыцца працаваць.

Занатаваў
Г. АСТРОЎСКІ.

● **Пошта**

Права на абразу

Адна з прымавак старажытных грэкаў сьцьвярджае: толькі дурань забівае вала, які цягне плуг. На жаль, на працягу дзесяцігоддзяў з сялянамі так і абыходзіліся партыйныя функцыянэры, трактуючы хлебаробаў як жывёлу. Нярэдка селяніна за скрадзеную жменьку зерня садзілі на некалькі год у турму, катавалі як фізічна, так і духоўна. Прымушалі працаваць задарма. Лепшых сялян называлі злодзеямі, кулакамі, а нярэдка й проста ворагамі народу. Рабілася гэта з адной мэтай: усялякімі спосабамі апраўдаць вар´яцкую палітыку крамлёўскіх партыйных лідэраў. А тыя за свае пралікі як у эканоміцы, так і ў сельскай гаспадарцы патрабавалі дзесяткі тысячаў ахвяраў, якіх бязьвінна нішчылі ў лягерах Сібіры й Запаляр´я.

Памятаю, калі ў 1945 годзе мяне арыштавалі як ворага народу й зьмясьцілі ў лягэр на тэрыторыі Польшчы, то першае, што кінулася мне ў вочы, — на турэмных нарах знаходзілася мноства вясковага люду. Размаўляючы з некаторымі, я зразумеў, што многія з іх нават і ня ведаюць, за што іх арыштавалі. Харч і ўмовы лягэрнага жыцьця былі такімі, што людзі сотнямі валіліся з ног, хварэючы ад зьнямогі. Захварэў праз некаторы час на хваробу Боткіна і я. Калі цярпець стала немагчыма, падыйшоў да ахоўніка, які быў у чыне капітана ўнутраных войскаў, і сказаў, што калі я чалавек, то маю права на лекі, а калі не, то мяне лепей застрэліць як заразную жывёлу, бо я толькі разношу хваробу на астатніх. Капітан расчырванеўся й абразьліва сказаў: «Мы ворагаў народу не лякуем, здыхай сабе як сабака».

Я самастойна падаўся да шпітальнага блоку. Тое, што там убачыў, захавалася ў памяці на ўсё жыццё. Бяз посьцілак, на нешаляваных дошках ляжалі хворыя. Найбольш сярод іх пакутавала на сухоты. Абслугоўвала гэтых людзей санітарка з ліку вязьняў. Ня буду гаварыць пра кваліфікацыю гэтай «служкі Гіпакрата», але дадам, што, каб зрабіць укол нашай мэдычцы даводзілася па дзесяць разоў спрабаваць увесьці іголку.

Мне пашанцавала, бо я разам з некалькімі хворымі пад канвоем быў перапраўлены ў сапраўдны шпіталь. Больш года лекары ратавалі маё жыцьцё, і пасьля шпіталя мяне ўжо не арыштоўвалі. Што сталася з тымі, хто застаўся ў лягеры, мне невядома.

В. СЕГІНЬ,
г. Горадня.

НАШ ГАРТ

Замест Беларускай гімназіі — школа імя Сталіна

Гутарка з вэтэранам СБМ спадаром Аляксандрам Курчэйкам.

— Спадар Аляксандр, як вам давялося патрапіць у Саюз Беларускай Моладзі?

— СБМ быў за нямецкай акупацыяй. Як пачалася вайна з немцамі, я меў дваццаць адзін год. Вайна ёсьць вайна — куды падзецца? А я ўвесь час марыў доктарам быць — бацька моцна хварэў. І вось чую я — у Баранавічах адчыняецца мэдычная школа. Я туды. Сустракае мяне Леў Гарошка: «Адкуль прыехаў?» «З Навін, з Наваградчыны,» — адказваю. «Што ж спазьніўся так?» — а заняткі ўжо тым часам пачаліся. «Толькі цяпер дачуўся». «Ну што ж, сядай, пішы, што ведаеш пра сваю Наваградчыну». Саджуся я і пішу — трохі пра гісторыю, якія з Наваградчыны людзі славутыя паходзяць...

— А што ўжо ведаў спадар Аляксандр з беларускай гісторыі на той час?

— Вучыўся то я ў польскай школе. Але ж бацька мой — беларус,— вось у сям 'і і дастаў першыя веды. Бацька мой сам настаўнікам быў. Меў знаёмства з Васілём Рагулям, вядомым дзеячом беларускім. Калі ў нас па людзёх зьбіралі грошы на будоўлю беларускай гімназіі, то й мой бацька даў 5 злотых. Мне пазьней трохі пашэньціла вучыцца ў той гімназіі — ужо ў трыццаць дзевятым. Тады з Вільні ў Наваградак былі пераведшы гімназію, толькі што нядоўга там прабыла. Пасьля выбараў і далучэньня Заходняй Беларусі да БССР гімназію зьліквідавалі, а на яе месцы зрабілі школу імя Сталіна. Беларуская мова засталася там толькі як прадмет...

— Пасьля такой падрыхтоўкі мусілі здаць іспыт у Гарошкі!

— Пісаў цэлую гадзіну, падаю ды выбачаюся за памылкі. Ён узяў, прачытаў, засьмяяўся й сказаў: «Сядай»,— прыняў, адным словам. Пачаў вучыцца — усё на беларускай мове...

Ну і нарэшце ж пра СБМ! Аднаго разу Леў Гарошка зьбірае нас і кажа: «немцы дазволілі нам стварыць сваю арганізацыю. Будзем закладаць Саюз Беларускай Моладзі!». На чале нашае школьнае арганізацыі стаў такі Мануйла. А мне кажуць: «Ты, Курчэйка, хлопец рухавы — будзеш у нас грамадовым». Гэта значыць пад маім началам было 25 чалавек — юнакоў.

— І што ж вы рабілі ў сваім Саюзе?

— Зьбіраліся, вершы вучылі, дэклямавалі, хор быў, песьні сьпявалі, канцэрты ладзілі... А што пішуць — то няпраўду пішуць,— што фашыстоўская арганізацыя была. У нас, праўда, дысцыпліна была, форма свая была, падобная, як цяпер літоўская. І правіла ў нас было — як ты юнак, як ты шчыры беларус, то павінен ажаніцца толькі з беларускай дзяўчынай, каб нацыя ня зьгінула. Я, праўда, пазьней гэтае правіла парушыў. На літоўцы ажаніўся, тут у Літве, у Нямеччыне, прыжыўся...

— Спадар Аляксандр, а вашыя песьні, вершы з тых часоў не забыліся?

— Чаму ж не, песьні ў нас тады былі ўсё болей патрыятычныя:

Крывічанскае войска шагае,
У крывавы рыхтуецца бой,
А дзяўчына жаўнера пытае—
Чаму ўзяці ня хоча з сабой...
Такі быў наш СБМ.

■

Пасьля, перапісваючы з магнітафоннай стужкі тэкст нашае гутаркі, узяўся я падрахаваць, што ж насамперш прыпомнілася чалавеку з ягонай эсбээмаўскай біяграфіі (калі б адмыслова папрасіць спадара Аляксандра — упэўнены,— ён бы мог напісаць мэмуары намнога багацейныя). Дык што ж атрымалася? Тое, што маладым хлопцам хацелася вучыцца, хацелася быць «шчырымі беларусамі», хацелася ў прыгожай форме, з песьняю, зухавата прамаршыраваць перад дзяўчатамі? Дык ці ж гэта кепска?

Савецкія карныя ўлады, аднак, палічылі іначай. 9 мая 1945 года спадара Курчэйку арыштавалі і «за СБМ» прысудзілі пяць гадоў зьняволеньня ў лягерох. Потым яшчэ дабавілі — вечнае пасяленьне ў Сыбіры. Ня дай Бог нікому зазнаць гэткае. Аляксандр Курчэйка пераважыў сваю лягерную эпапэю годна — не зламіўся, не страціў свайго працоўнага запалу, не расьцярушыў скарбаў душы. Пра эта сьведчыць хаця адзін такі, запісаны мной эпізод:

«Было загадана мне абсталяваць мэдычны пункт у пасёлку Чысьцякі. Сам бялію, сам узяўся сценку-перагародку зрабіць. А трэба ж нейкі матэрыял. Падаўся я вышэй па рэчцы у пасёлак Машакоўку, падыходжу да прараба і пытаюся: «Ці можна ў вас гарбылёў выпісаць?» Той кажа: «Бяры колькі хочаш». Ну я і давай сабе цягаць. І трэба ж было — зачапіўся, ледзь не грымнуўся. «Каб ты згарэў,— кажу,— з гарбылём». Пачуўшы маю лаянку, падышоў да мяне прыгожы мужчына, гадоў можа 35—40, загаварыў да мяне. Слова па слову: «Зямляк? Зямляк!». Аказаўся гэта Барыс Мікуліч, пісьменьнік. Пайшлі мы да яго да хаты, доўга гаварылі. Ён мне кажа: «Я моцна хварэю. Мне доктар выпісаў глюкозу і аскарбінку — няма нідзе». А я яму: «Дык я на днях ужо еду атрымоўваць мэдыкамэнты! Прывязу — гарантыя, можа ня 10, то хаця б 5 ампулаў». Кажа: «Прывязі братка».

Я назаўтра дошкі спарадкаваў і паехаў па лекі. Дні чатыры прабыў там — пешшу ж трэба было ісьці, на папутных дабірацца. Вяртаюся, і як сэрца маё чула,— нешта дрэннае. Прыходжу ў Машакоўку да ягонае хаты — замок вісіць. Пытаюся: «Дзе Мікуліч?» Кабета адказвае: «Мікуліч ужэ атдыхае. Умер».

Пайшоў я ў тайгу, а тайга чым багатая — кветкі. Па мэтру! Хто іх там садзіў, як кажуць,— ці бог ці чорт,— ня ведаю. Кветкаў нарваў, паклаў на магілу, 20 ампулаў глюкозы кругом магілы заткнуў, аскарбінку тую паклаў — ну і ўсё».

Гутарыў С. ВІТУШКА.
Вільня.

Алесь Чобат

ІШКАЛЬДЗЬ

Малое падарожнае апавяданьне

Час вяртацца дахаты і час зьбірацца ў дарогу.

Калісьці былі камсамольскія ўдарныя, цаліна, будаўнічыя атрады — народ так зацягаўся па сьвету, што нават паэты нагадвалі, мауляў, трэба дома бываць часьцей. У Скідалі дзьве суседкі неяк былі пасварыліся, чый сын важнейшы: адзін жа служыў афіцэрам у Сухумі, а другі рабіў начальнікам у Душанбэ — тады рабіць інжынерам у Бабруйску ці нават сантэхнікам у Менску нічога ня значыла: неўдалякі! Пра шмат разоў памянуты самапальнай мастацкай самадзейнасьцю на калгасных сьвятах мой родны кут успомнілі пазьней: пасьля вайны ў тых жа Душанбэ і Сухумі — палюбіць яго, што праўда, не палюбілі, але ж адседжвацца ў родным куце лягчэй, чым бадзяцца па войнах паміж «братніх народаў»!

Тым часам рынак узяў за горла. Калі тое было, што адсюль да Скідаля езьдзілі за сорак капеек, а да Менску за чатыры дзевяноста пяць! А цяпер сядзіш у гэтай старажытнай Гарадні, глядзіш на тое, як яна валіцца, і чакаеш нейкіх там пераменаў... Якія перамены! Тут цеплатрасу на вуліцы Будзённага ад вакзала да «польскага» базара ніяк адрамантаваць ня могуць! І просіцца сэрца ў дарогу, хоць ты ня дробны падарожны гандляр, не афіцэр з наваяваным у Германіі дабром і нават не народны дэпутат... Але нарэшце прыходзіць лета, і зьяўляецца неадкладная патрэба наведаць Ішкальдзь і Слонім.

У Слоніме мае адбыцца літаратурнае паседжаньне — запрашаюць паэт і электрык Рудольф Пастухоў ды празаік, бізнэсмэн і старшы прапаршчык рэзэрва Іван Сяргейчык. Што праўда, неяк тэлефанаваў адзін слонімец і папярэджваў, што з Пастуховым і Сяргейчыкам лепш ня зьвязвацца — бачыце, сягоньня нават у Слоніме нейкія інтрыгі! — але ж мы сваіх людзей ведаем лепш!

Едзем цягнікім, але хуткім. У вагоне насупраць нас абураецца добра падгадаваная, апранутая з прэтэнзіямі на адраджэньне прапітай маладосьці савецкая пані:

— И что он всё критикует, этот ваш Позняк?! Сам же ничего не предлагает! Откуда эта злость у него на всех?! — пані пачула, што гаворым «па-хамску», і выкладоўваецца. Справа ясная: будзеш пры сваім мужыку выкладоўвацца, ён табе ўсе зубы пераліцыць з пломбамі і пратэзамі разам...

Дызель даімчаў да Слоніма за дзьве з паловай гадзіны і дзьвесьце семдзесят рублёў з аднаго чалавечага носа. Сонца назаўжды зьнікла за птушкафабрыкай пад Скідалем, а далей усю дарогу чорныя набрынялыя хмары зьціскалі цяжкое вільготнае паветра, віселі над самымі стрэхамі раскіданых між балот хатаў, азмрочвалі чалавечыя думы. Пад Зэльвай першыя кроплі пырснулі па шклу... Гіблае месца! Колькі разоў тут быў — і ўсё ці дождж, ці сьнег, ці якая плюта, ці раскіслае начальства! А ўжо пад Слонімам узяўся такі лівень, што ў вагоне пацямнела, як ноччу...

— Казала табе: вазьмі скураную куртку! — аб 'явіла строгую вымову Данута.— Змокнеш у дрыбадан!

— А я ведаў?! — апраўдваюся я, быццам наш уканы прэм 'ер-міністр пасьля чарговага ляпсуса з «эканамічным саюзам».— Сонца ж сьвяціла, нічога на дождж не паказвала...

— А ідзі ты! — махае рукой Данута.

І сапраўды. На вакзале машыніст цеплавоза канца навальніцы чакаць ня будзе, а зачыніць дзьверы і паедзе далей — у нас хіба хто падумае пра чалавека?! — а таму не застаецца нічога другога, як скочыць з цёплага вагона проста пад расхрыстанае неба, дарэмна прыкрываючыся японскім парасонам занадта аблегчанай як на нашыя ападкі канструкцыі. Але на пэроне, як з-пад бэтону грыб, вылазіць празаік Іван Сяргейчык і камандуе:

— Бягом марш да машыны! За мной!

Іван пару гадоў ваяваў у Аўганістане ў штурмавой спэцгрупе — ён з тых прапаршчыкаў, якія заўсёды ведаюць, што рабіць. А наконт «дзелавых на сваім складзе» даўно разабраўся таварыш маёр Вінаградаў з Тэхналагічнага інстытута:

— Товарищи студенты! Всё, что создано народом, принадлежит народу, но самая лучшая и вкусная часть созданного народом принадлежит прапорщикам...

Да Рудольфа на дачу! — камандуе ў машыне Іван.

— Ёсьць на дачу! — адказвае шафёр Іван Міхайлавіч, падпалкоўнік-верталётчык і «аўганец», які цяпер працуе ў фірме прапаршчыка Сяргейчыка.

Апэрацыя па сустрэчы гасьцей з вабласной сталіцы распрацаваная ня горш, чым разбор ў аэрапорце «Мінск-2» прэзідэнтаў з руінаў былога СССР. Нічога дзіўнага — Слонім калісьці быў сталіцай губэрні: тут пра гэта ніколі не забывалі!

Нават сонца на хвіліну, як казала мая бабка, вышчэрыла зубы. Асфальт блішчыць. Слонім квітнее. Ад лужынаў расьце цёплы дух. У вушах круціцца славуты «Слонімскі вальс»: ціха надШчарай лягла соннай парою імгла і г. д.

Прыязджаем на дачу. Ціхі падвячорак. Самы час адчыняць літаратурнае паседжаньне.

— Мама!!! — гэтак традыцыйна Рудольф вітае Дануту.— Алесь, сынок! Прашу за стол! Іван, памагай!

Засэрвіраваны класічны фуршэт, як на ўрадавым прыёме, але ў параўнаньні з ўрадавым больш шчыры і просты. Ну — за сустрэчу! Спачатку заслухалі справаздачу слонімцаў: Рудольф пасьля некалькіх пераробак склаў на дачы выдатную печ, у якасьці дэпутата выкрыў чарговыя прайдзісьветаў і распрацоўвае новую тэму ў літаратуры; Іван надрукаваў адну кніжку, піша другія, кіруе прадпрыемствам, пашырае вытворчасьць, купляе абсталяваньне, а яшчэ камандуе «саюзам аўганцаў» у дзьве з паловай сотні чалавек.

— Хлопцы,— кажа Данута,— то вы кантралюеце цэлы Слонім!

— Не кантралюем! — адказвае Рудольф.— Не кантралюем, але з усімі супрацоўнічаем і шукаем кансэнсус! Пайшлі на шашлыкі!

У лесе зноў дробны дождж. Гальлё разгараецца слаба.

БІЗНЭС

На Беларусі складана, у Эстоніі добра, а ў Нямеччыне пэрспэктыўна

[illegible] двац-цаць таму у гарадзенскай моладзі існавала традыцыя ехаць паступаць вучыцца ў вышэйшыя вучэльні Масквы, Санкт-Пецярбурга. Мой сябра Аляксандр Латышаў таксама падаўся ў Маскву. Здаралася, Саша на некалькі дзён зьяўляўся ў Горадні, але надоўга яго не хапала. Сёлета я сустрэў яго ля будынку нашай рэдакцыі й запрасіў па-сяброўску паразмаўляць. Аляксандр распавёў, што зьяўляецца сузаснавальнікам камэрцыйнай фірмы, якая размешчана бліз Масквы. Фірма вядзе працы па ачышчэньні электроўняў ад экалягічна шкодных рэчываў. Закрануў мой сябра й праблемы прыватнага бізнэсу ў нашай дзяржаве ды й увогуле у СНД.

— Саша, скажы, чым адрозьніваецца маскоўскі бізнэсмэн ад правінцыйнага камэрсанта!

— Па-першае, дзеламу чалавеку ў Маскве лягчэй скарыстаць свае магчымасьці, лягчэй зьвярнуць на сябе ўвагу, прасьцей знайсьці патрэбных партнёраў. Але ж там большая канкурэнцыя й адказнасьць значна вышэйшая. Так што калі ў правінцыі падаецца, што грошы ў Маскве камэрсанты грабуць шуфлямі, то гэта ня так, бо часам лёгкія, на першы погляд, здабыткі вельмі густа замешаны на салёным поце.

— Ты ня вельмі ўхваляеш маскоўскія ўмовы працы, аднак пакуль што не сьпяшаешся вяртацца дамоў!

— Ты ўсё спрабуеш схіліць мяне да патрыятызму. Павер, мяне гэта не абурае, але й разам выклікае нейкую злосьць. Прыкладна два гады таму наша маскоўская фірма распрацавала якасна новуютэхналёгію, якая прымяняецца для ачышчэньня забруджаных трубаў ад хімікаліяў, інэртных газаў. Каб тэхналёгія давала плён, інжынэрамі была сканструявана адмысловая рэактыўная ачышчальная ўстаноўка. Узяўшы тэхнічныя характарыстыкі, я прывёз гэтую ідэю на Беларусь, спадзеючыся, што тут яна вельмі спатрэбіцца на электроўнях, хімічных камбінатах. За кароткі тэрмін я аб'ездзіў усю Беларусь, знайшоў шмат зацікаўленых у супрацоўніцтве людзей. Такі вынік нас узрадаваў, і мы разьлічвалі доўгі час працаваць на тэрыторыі Беларусі. Але, папрацаваўшы крыху болей за два месяцы на ачыстцы забруджаных трубапроводаў на гомельскіх электроўнях і здабыўшы значны аўтарытэт, мы вымушаны былі прыпыніць працы.

— Чаму!

— Урад Беларусі прыняў новыя пастановы, якія тычыліся падаткаабкладаньня. Працаваць на прыбытак стала вельмі цяжка. Таму давялося пакінуць тэрыторыю рэспублікі. Дарэчы, такі лёс напаткаў не адных нас. Многія фірмы панесьлі ўбыткі і вымушаны былі спыніць сваю дзейнасьць на Беларусі і перанесьці свае асноўныя высілкі за мяжу рэспублікі. З тэрыторыі рэспублікі быццам магутнай помпай былі выкачаны дзесяткі мільярдаў рублёў. Упэўнены, што іх недахоп ужо зараз вельмі адчуваецца. Але й гэта не саме галоўнае. Урад Беларусі зрабіў вельмі вялікую стратэгічную памылку, наступствы якой будуць адчувацца яшчэ вельмі доўга.

— Што ты маеш на ўвазе!

— Відаць, толькі беларускаму ураду не было зразумела, якія перавагі ў экономіцы дае гэаграфічнае становішча. А ў Беларусі яно найбольш удалае з усіх краінаў СНД. Не сакрэт, што многія бізнэсмэны хацелі б мець тут свае прадпрыемствы, бо побач — Эўропа. У выпадку, калі б такое адбылося, толькі за транзытныя перавозкі грузаў праз сваю тэрыторыю Беларусь магла б мець значны прыбытак. Але, на жаль, гэтага не адбылося. І за гэта трэба падзякаваць нашаму ўраду.

— А што рабіў ты пасьля сумна вядомых пастановаў!

— Мы правялі ў сваёй фірме нараду й вырашылі, што трэба пашукаць шчасьця там, дзе ёсьць вялікія парты, дзе заўжды не хапае сродкаў на ачыстку карабельных трумаў. Нашыя надзеі спраўдзіліся. Фактычна ва ўсіх партах Балтыкі нам былі рады. Зараз мы маем некалькі ўстановак, якія плённа працуюць у Талінскім порце.

— Але каб паехаць у Эстонію, патрэбна віза!

— Так, у Эстонію нашыя брыгады едуць працаваць, атрымаўшы працоўную візу на 30 сутак. Затым людзі вяртаюцца дамоў і чакаюць, пакуль кіраўніцтва фірмы не аформіць ім новыя візы.

— А гэта, мне падаецца, ня так ужо й танна!

— А што зробіш, калі ў дзяржаве, у якой маеш свае інтарэсы, такія парадкі. І трэба іх выконваць.

— Скажы, хто аплочвае выдаткі вашых рабочых на харчаваньне, праезд, дзе жывуць рабочыя!

— Усе выдаткі на ўтрыманьне інтэрнату, праезд, візавыя расходы бярэ на сябе фірма. Да таго ж з рахунку фірмы кожнаму рабочаму й служачаму выплочваецца па 35 кронаў у суткі. Гэта нямала, калі ўлічыць, што абед у партовай сталоўцы з 5 стравай каштуе 5—7 кронаў.

— Як да вашага побыту ставяцца эстонцы!

— Эстонцы — культурны, цывілізаваны народ, які паважае сваю краіну, яе законы. Там яны ведаюць, што мы прыехалі да іх, каб рабіць патрэбную для іх працу. Стаўленьне вельмі добразычлівае.

— Што далей чакае вас, куды павядзе дарога пасьля Таліну!

— Далей новыя кантракты. Да нас тут, у краінах Балтыі, тую ж самую работу выконвалі спэцыялісты з Фінляндыі і Швэцыі. Як бачыш, іх кантракт не падоўжылі, а нам наадварот прапануюць застацца і рыхтуюць да падпісаньня больш выгодныя кантракты. У іх і візы на часовае жыхарства, і ільготнае падаткаабкладаньне. Але ў Эстоніі наўрад ці застанемся.

— Ёсьць лепшыя прапановы!

— Канечне. Нашай працай зацікавіліся ў Нямеччыне, а дакладна — кіраўніцтва Гановэрскага порту. А Нямеччына — гэта рэкляма, гэта выхад на шырокае поле дзейнасьці.

— Што ж, пажадаю табе й тваёй фірме посьпехаў і выкажу спадзяваньне, што ты не забудзеш Горадню.

— Дзякуй, я думаю, што прыйдзе час, і наша праца прынясе карысьць таксама й Беларусі.

Гутарыў Г. АСТРОЎСКІ.

Фатаграфаваў А. МАКАРЭВІЧ.

— Рудольф, будзь чалавекам! — гаворыць Іван.— Дай пару паленаў! Не загарыцца...

— Зараз,— згаджаецца Рудольф.— Зараз загарыцца: падзьмуць трэба, памахаць...

Дзьмем і махаем. Потым махаем і дзьмем. З аднаго боку. Потым з другога. Касьцёр з мокрага гольля рэагуе на гэта прыблізна так, як наш парлямант на крыкі наконт адстаўкі ці рэфэрэндума.

— Рудольф, дай дроваў! — прапаршчык зноў дастае электрыка.

— Ну і куркуль! Шкадуе людзям пару паленаў!

Нарэшце Рудольф прамакае сам і згаджаецца на інтэнсіфікацыю працэса. Каб вы бачылі, як гэты працэс са шлангамі пайшоў! Усё мігам прагарэла да вуглёў, а з дратамі і мясам разабрацца нядоўга... З мяне ўжо не работнік, а госьць — шашлыкамі займаецца абодва Іваны, а Рудольф весяліць даму. Ён увогуле чалавек вясёлы. Быў такі час, што камуністы яшчэ пацаном запіхнулі яго ў ГУЛАГ, а там Рудольф наглядзеўся такога, што цяперашнія «цяжкасьці» мае за ерунду, ня вартую дробнай увагі. Гэты не прамяняе свабоду на хлеб — тым больш, ёсьць у яго хлеб і да хлеба...

— Слухай, Рудольф! — кажу я.— Ты не працуеш над сабой! Ты электрык — і Валэнса электрык. То Валэнса ўжо прэзідэнт Рэчы Паспалітай — а ты толькі дэпутат гарсавета!

— Напэўна, у нас Пазьняк будзе прэзідэнтам,— кажа Данута.

— Га-га-га! — рагоча Рудольф.— Бачыш, месца ўжо занялі!

— Гэтак і са мной было,— адварочваецца ад шашлыкоў Іван Сяргейчык.— Адваяваў у Аўганістане, прыязджаю — а месца занялі! Для цябе, кажуць, толькі пад кулямі ёсьць месца — а тут мы для сваіх трымаем. Потым сустракаю хлопцаў, тыя кажуць: «Ну што ты ходзіш па гэтых калідорах?! Ідзі да гэнэрала, ты ж з ім за рэчкай быў...». Прыходжу. Той устае і кажа: так і так, таварыш прапаршчык, гэнэрал такі і такі да вашых паслугаў! Кажу: жадаю служыць Айчыне, таварыш гэнэрал. А ён на мяне: «Сяргейчык! Ты дрэнна кончыш! Зампаліт на цябе піша дакладную за дакладной, ужо цэлы свой лексікон перабраў! А я чытаўчытаў і прыняў рашэньне...». Тут гэнэрал тыкнуў мяне пальцам у грудзі і кажа: «Брацъ! Раз гэта сволач-зампаліт палівае прапаршчыка Сяргейчыка брудам, значыць, свой мужык, талковы афіцэр... Налівай!». Кажу: таварыш гэнэрал, сягоньня ў мяне вечарам. «У цябе вечарам,— кажа,— само сабой... Будзь здароў!».

— Іван, а ці зробім мы беларускае войска? — пытае Данута.

Іван салідна маўчыць, думае. Потым кажа:

— Як трэба будзе — то мы зробім.

Мне больш за ўсё падабаецца акрэсьленьне, хто менавіта зробіць тое войска, як трэба будзе. Праўда, у мяне нейкая няпэўнасьць, ці яно патрэбнае ўвогуле ці можна яго зрабіць на груньце Савецкай Арміі, як робіцца цяпер, у выніку чаго бардак толькі мацнее... Але ж я чалавек сьляпы і цывільны! Але ад размовы Івана з Данутай робіцца неяк лягчэй.

Дый увогуле з так файнымі апавядамі ды пад выдатнейшы слонімскі каньяк на духмяных травах шашлыкі ідуць лёгка і смачна, ня цяперашняя маладая дзеўкі замуж за бізнэсмэнаў. Нарэшце дробны дожджык выганяе нас з лесу разам з шашлыкамі. У хаце зноў накрыты стол — і хаця шафёр Іван Міхайлавіч прабачаецца, што яму пара, а Данута кладзецца адпачыць, літаратурнае паседжаньне працягваецца далей. Мне прыходзіцца зрабіць кароткі даклад пра сучаснае літаратурнае становішча, паказаць пераклады з Бродзкага — і атрымаць сваю долю крытыкі! Потым адбываецца дыскусія... І тут за вокнамі раптам пачынае сьвітаць..

— Іван, ты чуеш?! — рагоча Рудольф.— Ён кажа: раптам! Ідзі спаць! Палова пятай!

Так канчаецца адзін дзень і пачынаецца другі.

II.

На другі дзень запланаваная шырокая культурная праграма. Спачатку — сьнедаць! Сьнедаем, як мае быць, пакуль Данута ня кажа:

— Рудольф, хопіць ужо яму! — гэта, ясная справа, пра мяне.

На дачы добраўпарадкаваны гарод, кветнікі, цяплярні. Пакуль Данута зьбірае сунічкі ў бары, Рудольф паказве свае скарбы. Неяк яму надакучыла цягацца на рыбалку праз бор да возера — тады ён выкапаў саджалку, прафінансаваў напампаваньне вады, пасеяў травы, пасадзіў кусты, зарыбіў карасём... Цяпер ёсьць дзе пасядзець з вудаю і падумаць пра творчасьць, не адыходзячы ад хаты.

«Ня той паэт, хто вершы піша, а той паэт, хто так жыве!»

Ад брамкі на доле паднімаецца падпалкоўнік Іван Міхайлавіч.

— Пайшлі,— кажа ён.— Сяргейчык запрашае паглядзець фірму, а потым паводле далейшых распараджэньняў.

Едзем да Слоніма. Фірма стаіць на бойкім месцы і выглядае салідна: кантора, цэх, склад. А пакольі фірма вяжа ня венікі, але трыкатаж, то і для Дануты знаходзіцца інтарэс: ніткі! А Іван апавядае пра апошнюю разборку са «старымі структурамі»:

— «Иван Лукья-янович, а почему вы це-ены на продукцию не повышаете? Все же кругом повыша-ают...». А я кажу: я не са шпікуляцыі жыву,

(Працяг на 6-й стар.).

ЛЁСЫ

Арслан-бей

(Гэнэрал Мацей Сулькевіч)

На міжнароднай арэне гэнэрал Сулькевіч вёў палітыку абароны Крыма ад Украіны, якая жадала інкарпараваць яго ў свой склад, і таксама ад рускага добраахвотнага войска гэнэрала Аляксеева, які імкнуўся ўключыць Крым у склад «единой и неделимой» Расеі. Гэнэрал Сулькевіч адмаўляе ўзурпатарскім прапановам гэнэрала Аляксеева, аднначасова, каб узмацніць міжнароднае становішча Крыма й пакласьці канец мытнай вайне з Украінай, ён пасылае ў Кіеў па запрашэньню ўкраінскага ўраду (на чале з гэнэралам Скарападскім) дэлегацыю, якой кіруе сэнатар і міністр Ахматовіч (верасень 1919 г.). Гэта дэлегацыя вядзе перамовы са спэцыяльна прызначанай Украінай урадавай групай, на чале якой стаяў міністр Лізагуб. Прадстаўнікі Крыма абаранялі незалежнасьць сваёй дзяржавы. Перамовы ў Кіеве залічаны ў «блакітную кніжку» дыпляматыі. Былі наладжаныя на ўзроўні паўнамоцных пасолў адносіны з афіцыйным Стамбулам. Першым паслом маладой Крымскай дзяржавы быў галоўны рэдактар татарскай газэты «Мілет» Сабры Айвазаў. Факт дыпляматычных зносін зрабіў перапалох у Бэрліне, куды таксама ў свой час быў накіраваны прадстаўнік Крымскага ўраду Джафар Сейдамэт. Там ён дабіўся разам з візірам Турцыі Талатпашой адтэрміноўкі рашэньня аб закрыцьці гандлёвай мяжы Украіны і інтэграцыі Крыма на мірную канфэрэнцыю пасьля сканчэньня вайны. Адначасова гэнэрал Сулькевіч наладжвае кантакты з іншымі мусульманскімі дзяржавамі на тэрыторыі былой Расейскай імпэрыі. З гэтай нагоды дасылаецца адпаведны ліст вайсковаму міністру Азэрбайджана. Як дзяржаўнага дзеяча гэнэрала Сулькевіча вітаў Татарскі парлямант, народ, мусульманская прэса (часопісы «Крым», «Мілет»). Сьветлая памяць Сулейман-пашы, як яго называлі мусульмане, назаўжды засталася сярод простых людзей. У сувязі з прыездам Сулькевіча ў Крым, людзі распавядаюць легенду, згодна з якой пасьля зьнікненьня Расейскай імпэрыі ў Крыме прыйдзе з поўначы прававерны мусульманін і скіне ярмо няволі. Імя вызваліцеля Крыма — Сулейман-паша.

У той жа час расейцы, у прыватнасьці газэта народных дэмакратаў «Товарищеский голос» пад рэдакцыяй Пасманіка, зрабілі Сулькевіча злосным ворагам. Прэм 'ер стаўіўся да гэтага памяркоўна, не адказваючы рэпрэсіямі. Найбольш характэрнай рысай ураду Сулькевіча быў гуманізм. Гэнэрал зьяўляўся дэмакратам у поўным сэнсе гэтага слова. Таму гэнэрал Дзянікін быў неаб 'ектыўны, калі абвінавацьў прэм 'ера Крыма ў намеры ўзнавіць ханства й атрымаць падтрымку Азэрбайджана, каб задаволіць свае амбіцыі.

Пасьля таго, як Крым пакінулі нямецкія войскі, паўвостраў быў акупаваны добраахвотніцкім войскам, урад Сулькевіча быў разагнаны, праіснаваўшы усяго некалькі месяцаў. Намаганьні экспрэм 'ера пераканаць Антанту ў неабходнасьці фармаваньня мусульманскага корпуса з былых падданых Расейскай імпэрыі, раскіданых па канцэнтрацыйных лягерах Эўропы, церпяць няўдачу. Сулькевіч пад уціскам Камандаваньня добраахвотніцкага войска й асабіста гэнэрала Дзянікіна вымушаны пакінуць Крым. Яго мэта — Азэрбайджан, дзе ён напрыканцы 1919 года атрымаў пасаду кіраўніка Гэнштабу азэрбайджанскага войска. На гэтай пасадзе ён актыўна займаецца пабудовай узброеных сіл маладой дзяржавы.

Сулькевіч выступае з ініцыятывай перамір 'я паміж Грузіяй і Азэрбайджанам. Пасьля сутыкненьня з добраахвотніцкім войскам і акупацыяй Азэрбайджана, яго ўзброенымі атрадамі, ён хітрым палітычным захадам разброіў захопнікаў.

Калі ў сьнежні 1919 года ў Баку працуе прадстаўнік польскага ўраду ў Грузіі, Арменіі, Азэрбайджане пан Вацлаў Астроўскі, гэнэрал Сулькевіч разам з іншымі польскімі мусульманамі (Віцэ-міністрам юстыцыі Ольгердам Крычынскім, дырэктарам канцыляры Міністэрства замежных спраў Канстанцы Сулькевічам) удзельнічае ў падрыхтоўцы сьвята ў гонар дэлегацыі. Няраз гэнэрал Сулькевіч заўважаў, што зьяўляецца па паходжаньню татарынам з Віленшчыны і ў душы адчувае сяброўскія пачуцьці да Польшчы.

У траўні 1920 года, пасьля акупацыі войскам бальшавікоў Азэрбайджана, гэнэрала Сулькевіча арыштоўваюць і замыкаюць у склепах бакінскага Губчэка. Ён знаходзіцца там разам з будучым паслом Польшчы ў ЗША Цітам Філіповічам. 15 чэрвеня 1920 года гэнэрал Сулькевіч быў зьнішчаны чэкістамі.

Вось якія падрабязнасьці пра арышт і апошнія хвіліны жыцьця гэнэрала Сулькевіча расказаў былы начальнік агульнага аддзелу дыпляматычнага дэпартамэнта замежных спраў Азэрбайджанскай рэспублікі пан Мечыслаў Рудзінскі, кінуты ў бакінскую турму бальшавікамі.

«28 красавіка 1920 года бальшавікі захапілі ўладу... Я разам з Польскай місіяй быў арыштаваны і праз некалькі дзён нас перавезьлі ў ЧК. Хутка туды прывезьлі Сулькевіча. Ён трымаўся пэсымістычна, лічыў, што яго растраляюць: спакойна чакаў свайго часу. Я неаднаразова з ім размаўляў, паколькі мы ўсе знаходзіліся ў адным памяшканьні. Спачатку спалі на падлозе, паклаўшы пад галаву газэты, пазьней зрабілі нары. Праз колькі тыдняў пасьля перавароту, раніцай, калі яшчэ было цёмна, чэкісты ціха абудзілі некалькі чалавек і загадалі ім зьбірацца. Пачалася мітусьня, ад якой усе прачнуліся. Чэкісты падганялі, не кажучы, куды забіраюць вязьняў. Гэнэрал Сулькевіч (я стаяў непадалёк ад яго) змог некальным з нас паціснуць рукі. Разьвітаўшыся, выказаў упэўненасьць, што яго растраляюць. Мы казалі словы ўспакаеньня, самі ня ведаючы, што ўсё гэта значыць. Гэнэрал трымаўся сьмела й упэўнена. Праз некалькі дзён мы прачыталі у газэтах паведамленьне ЧК аб растрэле некалькіх чалавек па «абвінавачваньню» у антырэвалюцыйнай дзейнасьці. Сярод іх быў гэнэрал Сулькевіч. Наколькі я памятаю, па справе Сулькевіча ня было сьледзтва і суда».

Аб іншых падрабязнасьцях, зьвязаных з апошнімі хвілінамі жыцьця гэнэрала Сулькевіча, сьведчыць М. Е. Расул-Задэ: «Я ўпершыню перадаю галоснасьці аповяд майго брата, сябра парляманта Мэхмэда Алі-Бэя, сьведкі гэраічнай сьмерці гэнэрала Сулькевіча. Мэхмэд Алі-Бэй, які сядзеў у адным склепе з гэнэралам, расказвае пра гэта так.

«Гэнэралу загадалі, каб ён крочыў за чэкістамі. Мы зразумелі, што надышоў апошні час яго жыцьця, яго павялі на сьмерць. Наступіла скляпельная ціша, мы не маглі глядзець яму ў вочы, не находзілі слоў надзеі і падтрымкі. Гэнэрал апярэдзіў нас, роўным голасам прамовіў памятныя словы: «Я рад, что погибаю как офицер мусульманской армии. Прощайте!».

Гэты выпадак — сьведчаньне таго, кім зьяўляюцца беларускія татары.

Так пакінуў сьвет вялікі палітычны дзеяч, чалавек ідэйных перакананьняў, энэргіі, адзін з найвялікшых дзеячоў сярод беларускіх татар. Кроўю заплаціў гэнэрал Сулькевіч за свае грандыёзныя пляны, але яго справы будуць жыць заўжды, як выдатны прыклад бязьмежнай аддансьці справе татарскага народа.

Пераклад з польскай Юсуфа Аліевіча Мірзы Крыніцкага.

Фатаграфаваў А. УЛАДАСЕВІЧ.

Ішкальдзь

(Пачатак на 4—5 стар.).

а з заработка! Мне чым хутчэй прадаць, тым лепш! А яна зноў за сваё: бачыш, падатку яны не дабіраюць — то я кажу: «саяршэнствуйце налогавае заканадацельства!...».

— І чым скончылася? — цікаўлюся я.

— Слухай! — кажа Сяргейчык.— Ну калі тут што можа скончыцца?!...

Пасьля «экскурсіі» едзем на ўрачысты абед да Івана Дарафеевіча і Ніны Паўлаўны Міско — аматары літаратуры больш ведаюць Івана Дарафеевіча як Анатоля Іверса. Але па дарозе шафёр Іван Міхайлавіч прапануе паказаць «турэцкі пасёлак» — гарадок для выведзеных з Гэрманіі армейцаў, які за нямецкія грошы збудавалі туркі.

Пасёлак на ўскраіне Слоніма. Дамы кожны на свой фасон, хоць і змантаваныя з тыповых панэляў — зроблена так, што сусед ня можа ні да суседкі пералезьці, ні паглядзець, што там робіцца. У пад 'езьдзе на доле ўся сігналізацыя, тэлефанізацыя, сувязь з любой кватэрай і г. д. Зроблена чыста, сьветла і акуратна. У самой кватэры Данугу дабівае «гаспадарчы пакой» — прасторнае сьветлае памяшканьне, спэцыяльна зробленае, каб гаспадыня магла спакойна прасаваць навалачкі і кашулі, а гаспадар рабіць сталярку і дробны рамонт. Мяне ж уражвае іншае: туркі ня толькі прынялі за сабой «лішнія» панэлі, трубы, дрот і ўсялякую гадасьць, але ачышчаюць ня імі запаскуджаны ручай, раўняюць адхоны і навальваюць чарназём! А яшчэ зробленая ўся «бытоўка» — майстэрні, унівэрсам, рэстаран. Называецца «Стамбул».

— Ну,— кажа Данута,— зараз я захачу ў «Стамбул»!

— Думаю, там даўно ўсё па-нашаму,— камэнтуе пан падпалкоўнік,— туркі паехалі.

— Усё роўна добра! — не згаджаецца Данута.— Бо калі ў Слоніме старыя могілкі месьцяцца на вуліцы Патрыса Лумумбы, то жывыя людзі маюць права пасядзець у рэстаране «Стамбул»!

— Паехалі! — бязьлітасна камандуе Рудольф.— Дарафеевіч чакае!

У паэта сьціплы, але спраўна трыманы дом, дагледжаны гарод — з гародам маэстра, якому ўжо пераваліла за восемдзесят, спраўляецца сам. Гаспадыня яго, апроч іншых клопатаў, яшчэ ходзіць на дзяржаўную службу. Стол накрыты ў лепшых надшчараўскіх традыцыях — нават няёмка перад гаспадыняй за клопаты і выдаткі.

— Нічога,— кажа гаспадыня,— вы і так рэдка бываеце.

— Ізноў цячэ размова, у якой сапраўдныя шчырасьць і разуменьне суседа, нават калі вы ў нечым разыходзіцеся — і няма той вясковай, а ня дай Бог, паўінтэлігенцкай местачковай пыхі, носьбітаў якой Колас абазваў «панямонскай інтэлігенцыяй»: гэта калі ведаюць усё наперад, граюць абрыдлыя ролі, сочаць за даўно спрахнелымі канонамі быту... Дзякуй вам, Іван Дарафеевіч і Ніна Паўлаўна, што ў гэтым Краі яшчэ ёсьць такія хаты, як ваша!

Потым кароткая экскурсія па Слоніму, між іншым, праз бібліятэку імя таго ж Я. Коласа, дзе ёсьць свой — слонімскі! — літаратурны музэй. І там кнігі ды партрэты ўсіх пішучых — жывых і мёртвых, членаў СП Беларусі і не, вялікіх і меншых. Нашто той сьвет, тая слава?! Жывi, пішы, рабі, старайся — а сваё атрымаеш тут, на сваёй зямлі.

А вечарам дома ў Рудольфа разьвітальная частка. І хоць яна зацягваецца да апоўначы, а ранкам трэба ехаць а шостай раніцы, уражаньні такія ж самыя, з якімі чытач азнаёміўся вышэй... Дзякуй за ўсё, Слонім — прабачце, хлопцы, калі што ня так!

Калі ласка, чытайце працяг у наступным нумары.

23, ПОНЕДЕЛЬНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

9.00, 21.25. Пад купалам сусвету. **9.15.** «Генеральная рэпетыцыя». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **11.25.** Конны спорт. Спаборніцтвы на Кубак Беларускай асацыяцыі па конегадоўлі. II этап. Калгас«Кумар» Навагрудскага раёна. **12.25, 17.40.** Тэлефільмы. **13.30, 17.40.** Навіны. **13.40.** «Канец былых часоў». Мастацкі фільм. **15.15.** Пекар і гультай». Мультфільм. **15.25.** Тэлефільм «Азоўскае мора». **16.15.** «Мы хлопцы жывучыя». Мастацкі фільм. **17.00.** Спасціжэнне ісціны. **18.30.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **18.40.** Фламанга прыносіць шчасце. (Гр.). **19.10.** Духоўная спадчына. **19.50,** «Дзедка за рэпку...». Парады агароднікам. **29.35.** Кантакт. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Спартыўны тэлекур 'ер. **22.05.** «Даруй нам, першае каханне». Мастацкі фільм. **23.10.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

17.00, 20.00, 23.00. Новости. **17.25.** Эстрадный концерт. **17.35.** Погода. **17.40.** Гол. **18.10.** Эхо недели. **18.40.** Премьера художественного фильма «Пять девушек в Париже». 3-я серия. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Преображение». Премьера документального фильма «Острова памяти». 1-я серия. **21.30.** Новая студия представляет: Джем-сешн, концерт Л. Паваротти. **23.25.** Возможно все.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Новости. **7.20.** Телевизонная биржа новостей. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** «Лад»-галерея. **9.00.** Устами младенца. **9.30.** Тишина № 9. **10.30.** «И возвращается ветер». Художественныйфильм. 1-я и 2-я серии. **12.40.** Крестьянский вопрос. **13.25.** «Гиперболоиж инженера Гарина». Художественный фильм. **14.55.** Премьера документального фильма «Дикая природа Америки». (США). **15.30.** Там-там-новости. **15.45.** Бизнес в России. **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Мир и война. **17.30.** Давайте разберемся. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Художественный фильм «Любовь зла». (США). **20.20.** Ретро-шлягер. **20.50.** «Как лиса зайца догоняла». Мультфильм для взрослых. **21.00.** Момент истины. **22.35.** Спасение 911. **23.30.** Каунтдаун.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Династия». Серия 203. **14.10.** Лето. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.45.** «Исполненное желание». Фильм пр-ва Австралии. **17.05.** Программа для подростков. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Журнал репортеров. **19.00.** Комедийный сериал пр-ва США. **19.20.** Выборы-93. **19.20.** Журнал репортеров. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.00.** Прямо из Бельведера. **21.25.** Телетеатр. «Москва — Петушки». **23.05.** Концерт. **23.35.** Репортер. **23.45.** Новости. **00.05.** Музыкальная программа. **00.15.** Вечер с... **00.45.** Горячая линия. **01.00.** «Железный Густав». Сериал пр-ва Германии. **01.50.**«Дик Фрэнсис». Сериал пр-ва США. **03.15.** Музыкальная программа.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Новые приключения». Мультсериал. **10.10.** Удивительный мир зверей. **10.40.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Возвращение Арсена Люпина». Сериал пр-ва Франции. **15.25.** Приветствие. **15.30.** Спортивная студия. **16.35.** Семь дней польского спорта. **17.00.** Панорама. **17.05.** Документальный фильм. **17.30.** Лето в Польше. **17.50.** Польская кинохроника. **18.00.** Обзор кинохроник. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный сериал. **21.05.** «Молнии». Сериал пр-ва Австралии. **21.45.** Автожурнал. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.40.** Журнал выборщика. **23.00.** «Весна Микеланжело». Сериал пр-ва Италии. **00.40.** Ночь и стресс. **01.00.** Панорама.

24, ВТОРНИК

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Даруй нам, першае каханне». Мастацкі фільм. **9.30.** «Усмешкі Нячыпараўкі». Фільм-канцэрт. **10.45.** «Дарога ў пекла». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **13.30.** Навіны. **13.40.** «Лёгкія крокі». Мастацкі фільм. **15.05.** Тэлефільмы. **15.45.** Мультфільм. **16.30.** Сізбар-топ-10. **17.30.** Дзённік Прынёмання. (Гр.). **17.40.** Прэм 'еры кіно. (Гр.). **18.35.** Экалогія і мы. Прамая лінія. (Гр.). **19.10.** «Эканамічная хваля». Па слядах нашых перадач. Прамая лінія. **20.10.** На крылах песні. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **22.15.** «Залатая дзесятка». Тэлеконкурс маладых палітыкаў. **23.30.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00. 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Веселые нотки. **8.40.** Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.30.** Человек и закон. **10.00.** «Желтая река». Научно-популярный фильм. 8-я серия. (Япония). **11.20.** Премьера документального фильма «Транссиб. Начало пути». 1-я и 2-я серии. **12.15.** «Спрут-4». Художественный фильм. 1-я серия (Италия). **14.25.** Деловой вестник. **14.40.** Конверсия и рынок. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина» (Англия). **Программа телевидения Украины.** **15.40.** «Облачко мечты». Музыкальная программа для детей. **16.05.** «Нежданный дождь». Коцерт эстрадной музыки. **16.30.** Услышать друг друга. **16.40.**Мультфильм. **16.50.** Технодром. **17.25.** «Украина — дорогой свободы». Принимает участие президент Украины Л. М. Кравчук. **17.50.** Погода. **18.00.** Премьера художественного фильма «Просто Мария» (Мексика). **18.45.** Азбука собственника. **18.55.** Тема. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** «Преображение». Премьера документального фильма «Острова памяти». 2-я серия. **22.00.** Премьера художественного фильма «Музыка в стиле песни. Джексоны. Американская мечта». 4-я серия (США). **23.20.** Программа «Х». **00.20.** «Спрут-4». Художественный фильм. 1-я серия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Момент истины. **11.00.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 208-я серия. **11.59.** Играет пианист Ж. П. Арманго (Франция). **12.20.** Мульти-пульти. **12.30.** Всемирная ярмарка. **13.25.** По страницам «Вечернего салона». **15.00.** Сам себе режиссер. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** Господа-товарищи. **17.15.** «Переезд». Фильм 1-й. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 209-я серия. **20.15.** «Аз» есмь. **21.00.**Бесшумные лидеры. **21.35.** Маски А. Л. **22.35.** Новый иллюзион. **23.15.** Старые, старые ленты. **23.45.** Поет Александр Малинин.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. **14.00.** Лето. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.35.** «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. **17.05.** Телеканикулы. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Спортивная студия. **19.00.** «Спенсер». Сериал пр-ва США. **19.25.** Выборы-93. **19.30.** Студия спорт. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Полицейский и прокурор». Сериал пр-ва США. **22.05.** Выборы-93. **22.55.** Только в первой программе. **23.05.** Музыкальная программа. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа. **00.05.** Документальный фильм. **00.35.** Горячая линия. **00.50.** Телефильм воспоминаний. **02.25.** Телетеатр. «Старый портфель».

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Аннетта». Мультсериал. **10.10.** Программа для молодежи. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Поезд детства и надежды». Сериал пр-ва Чехословакии. **15.25.** Приветствие. **15.30.** Спортивная студия. **16.30.** Золотые 60-десятые годы. **17.00.** Панорама. **17.05.** «Оружие XX века». Документальный фильм. **17.35.** Лето в Польше. **18.05.** Моя вера. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Документальный фильм. **21.00.** Музыкальный фильм. **22.00.** Панорама. **22.30.** Спорт. **22.45.** «Привидения в наследство». Сериал пр-ва Франции. **23.35.** Непокорная литература. **00.05.** Культурно-публицистическая программа. **01.00.** Панорама. **01.10.** Документальный фильм.

25, СРЕДА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца Рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25, 10.45.** Тэлефільмы. **9.05.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **9.25.** «Царская п 'еса». Мастацкі фільм. (Балгарыя). **12.00.** «Залаты рынг». Турнір «Суперчэмпіён». **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Падсудны». Мастацкі фільм. **15.10.** «Танцуй, Іспанія». Музычны фільм. **16.30.** Відзьма-нявідзьма. **17.40.** Мультфільм. **18.00.** Дзённік Прынёмання (Гр.). **18.10.** «Гарадніца». Літаратурна-мастацкая праграма. (Гр.). **19.00.** Абласныя навіны. (Гомель). **19.10.** На музычных паралелях. **19.45.** «Гасцяда». Хлеб Прынёмання. (Гр.). **20.15.** ТА «Рэха». **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». **22.15.** «Ля гасціца». Музычная забаўляльная праграма з удзелам папулярных беларускіх спевакоў. **23.50.** Ніка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.40.** Премьера художественного фильма «Просто Мария». (Мексика). **9.30.** Торговый мост. **10.00.** «Желтая река». Научно-популярный фильм. 9-я серия. (Япония). **11.20.** С. Прокофьев. Симфоническая сказка «Петя и волк». **11.50.** Мультфильмы. **12.20.** Спрут-4». Художественный фильм. 2-я серия. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина» (Англия). **15.40.** «Между нами, девочками»... **16.00.** Клую 700. **16.30.** Египет сегодня. **17.25.** Знакомьтесь: телекомпания «Мир». **17.50.** Погода. **17.55.** Концерт. **18.05.** «Просто Мария». **18.55, 20.40.** Общественное мнение. **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **21.55.** Песня-93. **22.20.** «Преображение». Премьера художественно-публицистического фильма «По образу и подобию». Фильм 2-й. **23.20.** Мир на досуге. **00.00.** МТВ. **01.00.** «Спрут-4». 2-я серия.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** Бесшумные лидеры. **8.50.** «АЗ» есмь. **9.35, 15.50.** Мульти-пульти. **9.55.** Ретро-шлягер. **10.25.** Белая ворона. **11.10.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 209 серия. **12.00.** Всемирная ярмарка «Российский фермер». **13.25.** «Странные люди». Художественный фильм. **15.00.** Театр одного художника. **15.20.** Бизнес: новые имена. **15.35.** Там-там новости. **16.00.** Трансросэфир. **16.45.** Христианская программа. **17.15.** «Переезд». Фильм 2-й. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Санта-Барбара». 210-я серия. **20.15.** Наш сад. **20.45.** Экран криминальных сообщений. **20.55.** 60 минут. **22.35.** «Диссиденты». Документальный фильм. **23.35.** Экзотика.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Профессия — полицейский». Сериал пр-ва США. **14.05.** О поэзии. **14.15.** Репортаж. **14.45.**Играет музыка. **15.00.** Европейский портрет. **15.10.** Евротуристика. **15.35.**Так, как в кино. **16.05.** Миниатюры. **16.10.** Документальный фильм. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.35.** «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. **17.05.** Телеканикулы. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Репортаж. **18.40.** Ворота в рай». **19.00.** «Сумасшедшие записки». Сериал пр-ва США. **19.50.** Паспорт. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** Спортивная студия. **22.50.** Концерт. **23.45.** Новости. **00.05.** Культурно-публицистическая программа. **00.45.** Горячая линия. **01.00.** «Девушки из Рошефорт». Комедия пр-ва Франции. **03.00.** «Баллада о Яшушке». Сериал пр-ва Польши.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Робин Гуд». Сериал пр-ва Японии. **10.10.** Видеоюниор. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Спортивная студия. **16.45.** Тележурнал. **17.00.** Панорама. **17.05.** Артист и его мир. **17.35.** Лето в Польше. **18.00.** Розыгрыш лото. **18.05.** Тележурнал. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Свидетели XX века. **21.10.** «Жизнь начинается после тридцати». Сериал пр-ва США. **22.00.** Панорама. **22.30.** Экспресс репортеров. **23.00.** «Ночные сессии». Сериал пр-ва США. **00.25.** Привет Сопот. **00.30.** Телетеатр. «Нелюди и поэт». **00.10.** От Сопота до Сопота. **01.00.** Панорама.

26, ЧЕТВЕРГ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.25.** Пад купалам сусвету. **8.25.** «Спявае Муслім Магамаеў». Фільм-канцэрт. **9.10.** «Дзяжурная аптэка». Мастацкі фільм. **9.40, 17.40.** Мультфільм. **10.45.** «Я песні аддаў усе спаўна». Музычны фільм. **11.35.** «Пырскі шампанскага». Мастацкі фільм. **13.10.** ТА «Рэха». **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Капітан Фракас». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **16.00.** «Не страціў я святло былое... А. Блок». Тэлефільм. **16.55.** «Мёртвы зыб». Навукова-папулярны фільм. **17.50.** Надзея. Пра чалавечнасць, спачуванне і міласэрнасць. (Гр.). **18.30.** Навіны Бі-бі-сі. **19.00.** Абласныя навіны. (Гр.). **19.10.** Зачытайце маё пісьмо... **19.15.** «Над Нёманам». Праграма на польскай мове. (Гр.). **19.45.**Роднае слова. **20.15.** У краіне фіёрдаў». **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** «Дзяжурная аптэка». **22.15.** «Залатая дзесятка». Тэлеконкурс маладых палітыкаў. **23.25.** НІКа.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.20.** Мультфильм. **8.45.** Премьера фильма «Просто Мария» (Мексика). **9.30.** «Молодость древнего народа». Концерт. **10.00.** «Желтая река». Научно-популярный фильм. 10-я серия. (Япония). **11.20.** «Мелочи жизни». Художественный телесериал. 13-я и 14-я серии. **12.20.** «Спрут-4». Художественный фильм. 3-я серия. **14.25.** Телемикст. **15.10.** Блокнот. **15.15.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина». (Англия). **15.40.** Межгосударственный телеканал «Останкино» представляет программу «Шаги навстречу». **16.00.** Это вы можете. **16.40.** ...До 16 и старше. **17.47.** Азбука собственника. **17.55.** Погода. **18.00.** «Просто Мария». **18.50.** «Преображение». Программа «Русский мир». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Лотто «Миллион». **21.10.** Художественный фильм «Неоконченная пьеса для механического пианино». **23.25.** Творческий вечер З. Тутова. **00.25.** «Спрут-4». 3-я серии.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Утренний концерт. **8.15.** Сотвори добро. **9.00.** Фольклор. **9.30.** Мульти-пульти. **9.50.** Пилигрим. **10.35.** Козырная дама. **11.05.** Художественный телефильм «Санта-Барбара». 210-я серия. **12.00.** «Всемирная ярмарка». Российский фермер. **13.25.** Если вам за... **13.55.** Песни любви и доброты. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **17.00.** М-трест. **17.15.** «Переезд». Фильм 3-й. 17.45. Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.**«Санта-Барбара», 211-я серия. **20.15.** Хроно. **20.45.** Экран криминальных сообщений. **21.00.** Отечество мое. **00.05.** Центр Стаса Намина.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. **14.05.** Документальный фильм. **14.40.** Олень. **15.30.** Документальный фильм. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.40.** «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. **17.05.** Программа для детей. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Культурно-публицистическая программа. **19.00.** «Дикая Америка». Документальный сериал. **19.30.** Выборы-93. **19.35.** Культурно-публицистическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Клуб парадайс». Сериал пр-ва США. **22.10.** Выборы-93. **22.15.** Только в первой программе. **23.05.** Публицистическая программа. **23.45.** Хозяйственные новости. **00.05.** Музыкальная программа. **00.10.** Документальный фильм. **00.40.** Горячая линия. **00.55.** «3 дня без приговора». Фильм пр-ва Польши. **02.25.** Это люблю. **02.45.** «Майгрет». Сериал пр-ва Англии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** «Кот в сапогах». Мультсериал. **10.10.** Развлекательная программа. **10.35.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** «Камила». Фильм пр-ва СССР. **16.25.** Приветствие. **16.30.** Большой мяч. **17.00.** Панорама. **17.05.** Оружие XX века. **17.35.** Лето в Польше. **17.50.** Привет Сопот. **17.55.** «В тени Кремля». Документальный фильм. **18.30.** «Поколения». Сериал пр-ва США. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **19.35.** Колесо фортуны. **20.05.** Школа лгунов. **20.35.** Культурно-публицистическая программа. **21.00.** Сопот-93. **22.50.** Панорама. **23.05.** Сопот-93. **00.30.** Музыкальная программа. **01.00.** Панорама.

27, ПЯТНИЦА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.25.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Телефільм. **9.30.** «Дзяржурная аптэка». Мастацкі фільм. **10.00.** «Напярэдадні». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **12.30.** Паміж намі, жанчынамі... **13.30, 17.30.** Навіны. **13.40.** «Плюмбум, альбо Небяспечная гульня». Мастацкі фільм. **15.15.** Студыя «Летапіс» прадстаўляе. **15.50.** «Глорыя». Мастацкі фільм. (США).**17.40.** Фестываль у Выбаргу. Фальклорных калектываў. Перадача 1-я. **18.20.** Дзённік Прынёмання (Гр.). **18.30.** Толькі па пятніцах. Інфармацыйна-публіцыстычная праграма (Гр.). **19.10.** Тэлевізійны дом кіно. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.45.** Стоп-кадр. **22.05.** «Аповесць непагаслага месяца». **23.35.** НІКА.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **5.30.** Утро. **7.45.** Фирма гарантирует. **8.2.** Мультпраздник. **10.10.** Клуб путешественников (с сурдопереводом). **11.20.** Студия «ОКО» представляет премьеру документального фильма «Женищина из стали и слез». **12.15.** ВТИК: в ожидании будущего. Программа телевидения Молдовы. **13.30.** Не время бить в литавры. **14.25.** Бридж. **14.50.** Бизнес-класс. **15.10.** Премьера мультфильма «Приключения Тедди Ракспина» (Англия). Программа телевидения Молдовы:**15.35.** Детство словно одуванчик. **16.05.** «Лаутары». Музыкальная программа. **16.35.** Беседы с епископом Василием (Родзянко). Передача 22-я. **16.50.** Технодром. **17.20.** Сегодняшний день Молдовы. Принимает участие президент Молдовы М. Снегур. **17.45.** Погода. **17.50.** Человек и закон. **18.15.** Художественный фильм «Белый король, красная королева». **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Человек недели. **20.55.** Поле чудес. **21.50.** Программа «Х». **22.00.** Художественный фильм «Холодный пот» (Италия, Франция). **01.00.** Авто-шоу. **00.15.**«Звездный прибой». Площадка «Обоза» в Севастополе. Часть 1-я.

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.20.** Телевизионная биржа труда. **7.30.** Время деловых людей. **8.00.** Параллели. **8.15.** Фортуна. **9.10.** Наш сад. **9.40.** В мире животных. **10.40.** У Ксюши. **11.10.** Художественный телефильм. «Санта-Барбара». 211-я серия. **12.00.** Всемирная ярмарка «Российский фермер». **13.25.** Телевизионный театр России. **14.30.** Правдашняя высота Леонарда Лавлинского. **15.30.** Там-там новости. **15.45.** Студия «Рост». **16.15.** Трансросэфир. **16.55.** «14 против 30». Художественный фильм. 2-я серия. **17.35.** Мульти-пульти. **17.45.** Парламентский час. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** «Любимая женщина механика Гаврилова». Художественный фильм. **20.45.** Премьера художественного видеофильма-монографии «Матильда Кшесинская. Фантазии на тему...». **22.35.** II Междунароный музыкальный фестиваль «Славянский базар». Финал конкурса молодых исполнителей. **00.15.** «Молодя жена». Художественный фильм.

ПОЛЬША-I

13.00. Новости. **13.10.** Программа дня. **13.15.** «Он, она, оно». Фильм пр-ва Германии. **14.50.** Рядом с нами. **16.00.** Состояние души. **16.15.** «Виджет». Сериал пр-ва США. **16.40.** «Исполненное желание». Сериал пр-ва Австралии. **17.05.** Цветное лето. **17.50.** Музыкальная программа. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.**Репортаж. **18.40.** Автострада. **19.00.** «Свидание «в темную». **19.45.** Сатирическая программа. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Золотая сабля». Сериал пр-ва Австралии. **22.55.** Выборы-93. **23.05.** Граница. **23.15.** Поймать шанс. **23.45.** Вечерние новости. **00.00.** Музыкальная программа.**00.05.**«Перебежчики». Документальный фильм. **00.35.** Горячая линия. **00.45.** Развлекательная программа. **03.00.**«Больница». Сериал пр-ва Голландии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Каникулы во второй программе. **9.05.** Местная программа. **9.35.** Каникулы во второй программе. **9.45.** Мультфильм. **10.10.** «Флип и Флап». Сериал пр-ва США. **10.35.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **11.00.** Каникулы во второй программе. **11.05.** На окольных дорогах Европы. **11.30.** Лето в Польше. **12.00.** Панорама. **12.05.** Тележурнал. **16.25.** Программа на вечер. **16.30.** Спорт. **16.45.** Журнал польских проектировщиков моды. **17.00.** Панорама. **17.05.** Культурно-публицистическая программа. **17.20.** Лето в Польше. **18.05.** «Кэт и Алли». Сериал пр-ва США. **18.25.** Рок-журнал. **18.55.** Программа для детей. **19.00.** Панорама. **19.05.** Местная программа. **21.00.** Сопот-93. **22.10.** Панорама. **22.25.** Сопот-93. **23.05.** «Остановка Аляска». Сериал пр-ва США. **00.00.** Спорт. **01.00.** Панорама. **01.05.** Телетеатр. **02.15.** Спортивная студия.

28, СУББОТА

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.35.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Мастацкі фільм «Аповесць напагаслага месяца... **10.00.** Паказвае Брэст. **11.00.** Тыдзень планеты. **11.15.** Урокі здароўя. **11.50.** Канцэрт удзельнікаў фестывалю «Студэнцкая вясна-93». **13.00.** Паэтычная гасцеўня. **13.30.** «Мачаха». Мастацкі фільм. **14.55.** Мультфільм. **15.10.** Хрысціянская праграма. **15.40.** ПІК. **16.35.** Пастушыныя Гульні... Інсцэніроўка. **17.05.** Наваполацк запрашае гасцей. **18.25.** Дабрадзея. **18.55.** Трэці тайм. **19.40.** Сізбар-топ-10. **20.40.** Калыханка. **21.00.** Панарама. **21.30.** Мастацкі фільм «Нараджэнне зоркі» (ЗША). **23.50.** Н 'ка.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

6.00, 14.00, 20.00, 23.00. Новости. **6.25.** Утренняя гимнастика. **6.35.** Мультфильм. **6.45.** Субботнее утро делового человека. **7.30.** В мире моторов. **8.00.** «Марафон-15» представляет... **8.30.** Экстро-НЛО. **9.00.** Автограф по субботам. **9.30.** Спорт? Спорт. Спорт... **10.10.** Медицина для тебя. **15.10.** Книжный двор. **11.30.** Лица власти. **11.45.** На балу у Золушки. **12.45.** Фильмы режиссеров В. Краснопольского и В. Ускова. «Самый медленный поезд». **14.25.** Центральный экспресс. **14.55.** Спортивная программа «Ультра-си». Чемпионат мира по аэробике. **15.35.** Вагон «03». **16.05.** Играй, гармонь! **16.50.** Деньги и политика. **17.20.** В мире животных. **18.00.** Великолепная семерка. **18.50.** Премьера художественного фильма «Ти Джей Хукер» ЭСША). **19.40.** Спокойной ночи, малыши! **20.40.** Премьера художественного фильма «Отныне и во веки веков». Фильм 1-й. Часть 1-я (США). **21.40.** Студия «Резонанс» представляет. **22.10.** У самого Черного моря... Фестиваль сатиры и юмора «Майские улыбки». **00.10.** Художественный фильм «Декалог-IV».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** Свой взгляд на мир. **7.55.** «Спаси, Боже, люди твоя...». Документальный фильм. **8.30.** Непознанная Вселенная. **9.00.** Студия «Рост». **9.30.** Пилигрим. **10.15.** Как жить будем? **11.00.** Премьера документального фильма. «Август 1914». 1-я серия. **12.00.** Всемирная ярмарка «Российский фермер». **12.50.** Зигзаг удачи. **13.20.** Российская энциклопедия. **13.50.** Изабель. **14.35.** Музыка крыпным планом. **15.25.** Футбол без границ. **16.30.** Кинотеатр повторного фильма. «Девять дней одного года». **18.15.** Устами младенца. **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Шарман-шоу. **20.55.** Телеэрудит. **21.00.** Совершенно секретно. **22.35.** Фильм-премьер. **22.50.** Программа «А». **23.50.** Премьера телеэкрана. «Черные бароны».

ПОЛЬША-I

8.30. Информационно-хозяйственный журнал. **8.50.** Агрорынок. **9.15.** Из Польши. **9.35.** Все об огороде. **10.00.** «Зерно». Программа католической редакции для детей. **10.25.** Программа для детей. **12.05.** Повести о дикой природе. **12.30.** Документальный фильм. **13.00.** Новости. **13.10.** Телетеатр. «А и Б». **14.30.** Приключение в зоопарке. **15.05.** Фестиваль польского телевизионного творчества. **15.10.** Театр молодого зрителя. **16.35.** Ортография. **16.55.** Сатирическая программа. **17.05.** Специальная линия. **17.45.** Документальный фильм. **18.00.** Телеэкспресс. **18.20.** Музыкальная программа. **19.10.** «День за днем». Сериал пр-ва США. **20.00.** Детский журнал. **20.10.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **20.55.** Два на два. **21.15.** «Скупой». Комедия пр-ва Франции. **23.15.** Публицистическая программа. **23.55.** Новости. **00.05.** Спортивная суббота. **00.40.** Равлекательная программа. **01.20.** «Анна неиссякаемая энергия». Фильм пр-ва США. **03.05.** «Больница». Сериал пр-ва Голландии.

ПОЛЬША-II

8.30. Панорама. **8.35.** Военный киножурнал. **9.00.** Программа для детей. **10.00.** «Такие одинокие». Программа для глухонемых. **10.20.** Урок языка глухонемых. **10.25.** Приветствие. **10.30.** Сообщество в культуре. **11.00.** Лето. **11.10.** Письма из Европы. **11.35.** Мы и наш дом. **12.00.** «Флип и Флап». Сериал пр-ва США. **13.10.** Развлекательная программа. **14.00.** Спортивная студия. **14.10.** Развлекательная программа. **14.30.** Привет Сопот. **14.50.** Спортивная студия. **15.00.** События недели. **15.25.** Спортивная программа. **15.30.** Домашний врач. **15.50.** Спортивная студия. **16.05.** Программа дня. **16.15.** Животные мира. **16.40.** Спортивная студия. **17.00.** Панорама. **17.05.** Розыгрыш лото. **17.10.** «Полный дом». Сериал пр-ва США. **17.40.** Телетурнир. **18.30.** Программа для детей. **18.35.** Спортивная студия. **19.00.** Панорама.**19.05.** Местная программа. **19.30.** Тележурнал **20.00.** Спорт. **21.00.** Сопот-93. **22.00.** Панорама. **22.30.** Сопот-93. **23.45.** Слово на воскресенье. **23.50.** «Что случилось, Лена?» Фильм пр-ва США. **01.25.** Концерт.

29, НЯДЗЕЛЯ

БЕЛАРУСКАЕ ТЭЛЕБАЧАННЕ

8.00. Раніца рэспублікі. **8.10, 21.25.** Пад купалам сусвету. **8.25.** Слова да чалавека. **8.55.** Тэлефільм. **9.45.** «Безыменная зорка». Мастацкі фільм. 1-я і 2-я серыі. **11.55.** Прэмьера кнігі. **12.35.** На музычных паралелях. **13.05.** Мы такія розныя. **13.55.** Спартыўны стыль. **14.30.** «Шчаслівае здарэнне». Спектакль. **15.45.** Таямніца. Вяселенькая нядзеля. **16.15.** «Трыццаць тры». Мастацкі фільм. **17.40.** Існасць. **18.35.** Вецер вандраванняў. **19.20.** Запрашаем на вячоркі. **20.00.** Панарама. **20.40.** Калыханка. **21.05.** Мастацкі фільм «Камедыянты» (Англія). **23.35.** Каскад. Кантакт. Інфармацыя. Рэклама. **23.50.** Відзьма-нявідзьма.

КАНАЛ «ОСТАНКИНО»

5.00, 8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 20.00, 23.00. Новости. **5.20.** Утренняя гимнастика. **6.30.** Авто-шоу. **6.45.** Технодром. **6.55.** Резерв 5.**7.00.** Час силы духа. **8.00.** Центр. **8.30.** «С утра пораньше». Премьера мультфильма «Денвер — последний из динозавров». **9.00.** Пока все дома. **9.30.** Тираж Спортлото. **9.45.** Утренняя звезда. **10.35.** Военное ревю. **11.05.** Сергей Есенин. «Россия — мать, прости меня, прости...». **11.50.** Непутевые заметки. **12.15.** Марафон-15.**13. 00.** Премьера мультфильма «Пиф и Геркулес». **13.10.** Премьера документального фильма «Подводная одиссея команды Кусто». **15.20.** Диалог в прямом эфире. **15.00.** Клуб путешественников. **15.55.** Живое дерево ремесел. **16.00.** Премьера мультфильмов «Каспер и его друзья» (Англия). Настоящие охотники за привидениями» (США). **16.50.** Панорама. **17.30.** Вот мы какие... **18.00.** Променад в Мариинском. **19.30.** Погода. **19.35.** Художественный фильм. «Шкура». **21.00.** Итоги. **21.45.** Спортивный уик-энд. **22.00.** «Ныне». Религиозная программа. **23.25.** Телешоу «50х50».

КАНАЛ «РОССИЯ»

7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Вести. **7.25.** «Тихая обитель». Документельный фильм. **8.00.** Фольклор. **8.30.** Доброе утро. **9.00.** Студия «Рост». **9.30.** Программа «03». **10.00.** Аты-баты... **10.30.** Кипрас Мажейка. **11.00.** Премьера докуметального фильма «Европа в огне». 2-я серия. **12.00.** Пигмалион. **12.30.** Всемирная ярмарка «Российский фермер». **13.20.** Не вырубить... **13.35.** Маски-шоу. **14.05.** Белая ворона. **14.50.** Чемпионат мира по автогонкам в классе «Фортуна-1». Гран-при—Бельгии. **16.55.** Волшебный мир Диснея. «Новые приключения Винни-Пуха», «Черный плащ». **17.45.** Коробка передач. **18.00.** Студия «Сатирикон». **18.45.** Праздник каждый день. **19.25.** Кинотеатр Си-би-си. **21.25.** У Ксюши. **21.40.** Америка Владимира Познера. **22.35.** Лучшие игры НБА. **23.35.** Фестиваль «Монте-Карло».

ПОЛЬША-I

8.30. Программа дня. **9.10.** Программа о сельском хозяйстве. **10.00.**«Лаура и Луис». Фильм пр-ва Германии. **11.40.** Программа католической редакции. **12.00.** Документальный фильм. **12.50.** Телеконцерт пожеланий. **13.20.** Музыкальный ящик. **14.05.** В старом кино. **15.00.** С камерой среди зверей. **16.35.** Перец и ваниль. **17.15.** Спортивная студия. **17.40.** Антенна. **18.00.** Телеэкспресс. **18.30.** «Династия». Серия 204. **19.30.** Семь дней — мир. **20.00.** Вечеринка. **20.30.** Главный выпуск новостей. **21.15.** «Жемчуг в короне». Сериал пр-ва Англии. **22.10.** Вроцлав-93. **23.40.** Спортивное воскресенье. **00.30.** «Бунт». Фильм пр-ва Японии. **02.15.** Телелексикон юмора. **02.45.** «Больница». Сериал пр-ва Голландия.

ПОЛЬША-II

8.30. Обзор событий недели. (Для глухих). **9.00.** Мультфильм. **9.20.** Фильм для глухих. **10.20.** Слово на воскресенье. (Для глухих). **10.20.** Приветствие. **10.30.** Местная программа. **11.30.** Тележурнал. **12.00.** Развлекательная программа. **12.15.** Цирки мира. **12.50.** Студия спорт. **13.00.**Сериал пр-ва Англии. **13.50.** Спортивная студия. **14.00.** Путешествие во времени и пространстве. **15.00.** Спортивная студия. **15.10.** Программа о животных. **15.50.** Спортивная студия. **17.00.** Панорама. **17.10.** Программа дня. **17.15.** «Чудесные годы». Сериал пр-ва США. **17.40.** Спортивная студия. **18.10.** Тележурнал. **18.30.** Спортивная студия. **19.30.** Развлкательная программа. **20.00.** Музыкальная программа. **20.40.** Спортивная программа. **21.10.** Час откровения. **22.00.** Панорама. **22.30.** Необитаемый остров. **32.20.** «Банита». Сериал пр-ва Канады. **00.00.** Тележурнал. **00.40.** Сопот-93. **01.00.** Панорама. **01.10.** «Дороги Рима». Музыкальный фильм.

АПОШНЯЯ СТАРОНКА

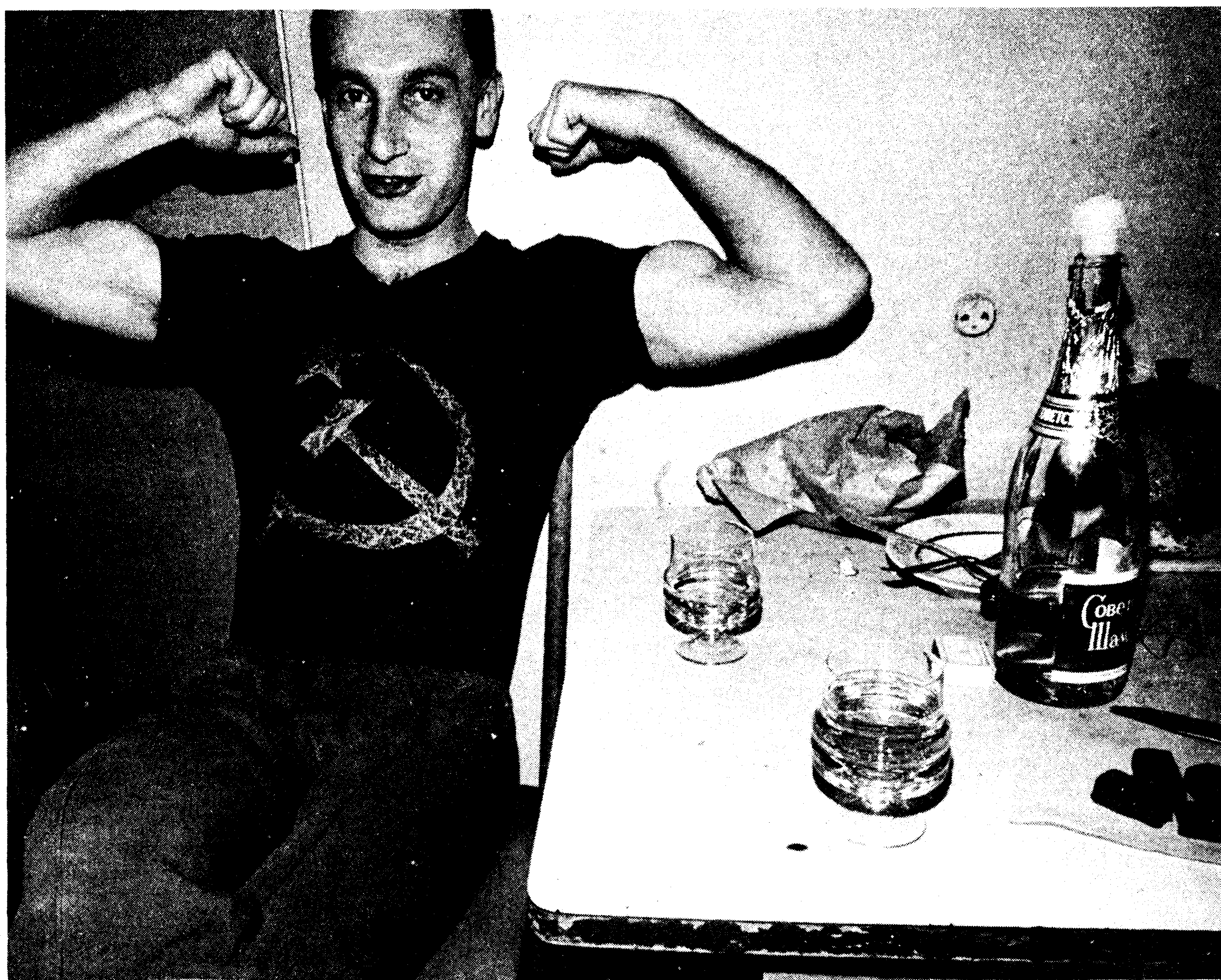

Фатаграфаваў У. ПАРФЯНЮК.

Крымінальная хроніка

За мінулы тыдзень на тэрыторыі вобласьці зарэгістравана 88 злачынстваў і здарэньняў. Адметная прыкмета — значная колькасьць забойстваў (3), цялесных пашкоджаньняў (7), рабаваньняў (10), а таксама дарожных аварый і няшчасных выпадкаў, многія з якіх закончыліся трагічна.

■

Жудаснае злачынства зьдзейсьнена вечарам у панядзелак на тэрыторыі Смаргонскага бэтоннага завода. Пад час сумеснага распіцьця моцных напояў «на дваіх», паміж сабутэльнікамі ўзьнікла сварка, у ходзе якой малады рабочы каапэратыва «Альянс» спачатку зьбіў свайго сябра па працы, а потым абліў саляркаю і падпаліў. Вынік трагічны — праз два дні пацярпелы ад атрыманых апёкаў памёр у шпіталі.

■

У сераду на Смаргоншчыне адбылася яшчэ адна трагічная разборка. На гэты раз у в. Данюшава 39-гадовы палявод мясцовага калгаса ў якасьці ахвяры выбраў сваю жонку, якая з праколатым нажом сэрцам памерла на кухні.

■

Наступная крывавая драма разыгралася вечарам 13 жніўня ў Горадні ў прыватным доме па вуліцы Маякоўскага. 70-гадовы пэнсіянэр вымушаны быў падняць сякеру на няпрошанага «госьця» — 32-гадовага жыхара вёскі Келбаскі, які нідзе не працаваў. Той праз вакно залез у яго дом.

Назаўтра раніцай стары сам зьявіўся з пакаяньнем у міліцыю. Цяпер нялёгкая задача стаіць перад судом — вызначыць, ці перавысіў стары мяжу неабходнай абароны.

■

На мінулым тыдні ахвярамі злачынцаў сталі двое безпрацоўных грамадзян. У першым выпадку на вул. Будзённага ў Горадні ў 18-гадовага менчука трое рабаўнікоў адабралі 300 даляраў ЗША і 30 тысяч «зайчыкаў».

Яшчэ адзін «бядняк», 25-гадовы жыхар вёскі Цыдовічы Гарадзенскага раёна, вымушаны быў «падзяліцца» 530 нямецкімі маркамі і 65 далярамі з рабаўніком, які раніцай сустрэў пацярпелага на «вузкай сьцежцы» непадалёк ад роднай вёскі.

■

Вечарам у пятніцу ля вёскі Луцкаўляны Гарадзенскага раёна трактарыст мясцовага калгаса, едучы на МТЗ-80 праз мост на рэчцы Індурка, перакуліўся й ад атрыманых пашкоджаньняў на месцы памёр.

■

Той жа парой ля вёскі Гледнявічы Ваўкавыскага раёна малады гарадзенец передаў руль асабістага матацыкла свайму нецьвярозаму земляку, які на павароце зьехаў у кувэту й стукнуўся аб дрэва. У выніку парушэньне правілаў дарожнага руху каштавала жыцьця ўладальніку матацыкла.

■

Ратуючы жыцьцё парушальніка-пешахода, загінуў сам 40-гадовы начальнік цэха Лідзкай абутковай фабрыкі, які з мэтай прадухіленьня наезду на пешахода выехаў на асабістых «Жугулях» на сустрэчную паласу руху, дзе сутыкнуўся з такім жа легкавіком.

■

Незвычайнае здарэньне адбылося раніцай у суботу на дарозе ля вёскі Круцілавічы Дзятлаўскага раёна. Там мясцовы калгасьнік, кіруючы асабістым «ІЖом», не разгледзеў па-за туманам каня, які пераходзіў дарогу. У выніку кіроўца трапіў у бальніцу, а конь на жывёльны магільнік.

■

Аб тым, што некаторыя грамадзяне страцілі чалавечыя рысы, сьведчыць паведамленьне з Дзятлава, дзе даярка калгаса «Зара» заявіла ў аддзел міліцыі аб цяжкім і дзікунскім злачынстве — згвалтаваньні дзьвюх яе малалетніх дачок ад першага шлюбу, якое ўчыніў яе цяперашні мужык.

■

«Чорным» днём аказалася субота 14 жніўня, якая акрамя ахвяраў забойства й дарожнага здарэньня «забрала» яшчэ 5 чалавечых жыцьцяў. Прывядзем хроніку трагічных падзей:

9.00. На таку в. Ціхаволя Сьвіслацкага раёна засыпала ў бункеры зернем вучня шостага класа мясцовай школы, які там працаваў.

11.10. У Слоніме з балкона 8 паверха сваёй кватэры выкінуўся 80-гадовы пэнсіянер, які на месцы памёр.

13.00. Каля в. Беражаны Гарадзенскага раёна патанулі састарэлы жыхар гэтай вёскі й студэнт Гарадзенскага унівэрсітэта, якія пераплывалі на лодцы Нёман і перакуліліся.

17.40. На рацэ Котра паблізу цукровага завода патануў 42-гадовы жыхар г. Скідэля, які нідзе не працаваў.

23.00. У в. Табала Гарадзенскага раёна пад час перавозкі сена з воза зваліўся ўніз галавой 85-гадовы стары, які там жа, на вуліцы, памёр.

Г. СЫСОЙ.

Квота — 4 тысячы

Як стала вядома рэдакцыі «Пагоні», шмат каму з тых, хто выказваў жаданьне паехаць да Вільні на сустрэчу з Папам Рымскім Іаанам Паўлам II, прыдзецца застацца дома. У лісьце на імя біскупа Гарадзенскай эпархіі ўрад Летувы паведамляе, што для Беларусі выдзелена квота ўсяго на чатыры тысячы паломнікаў. З гэтае нагоды кіраўніцтва каталіцкай дыяспары Горадні зьвярнулася да Эпіскапату Летувы з ультыматыўнай заявай дамагацца ад ураду зьняцьця ўсіх абмежаваньняў, якія тычацца іншаземных грамадзянаў, пад час візіту высокай духоўнай асобы.

Г. У.

Мірны старт

З лікам 1:1 юнацкая зборня Беларусі завяршыла сваю стартавую гульню з футбалістамі Паўночнай Ірландыі ў Бэлфасьце, дзе праходзяць адборачныя сустрэчы чэмпіянату Эўропы сярод футбалістаў да 18 год.

Г. СЫСОЙ.

Страты на Палесьсі

Некалькі запар дажджоў, што выпалі за апошнія дні на Палесьсі, зруйнавалі сьледам за бульбянымі й збожжавымі палеткамі плошчы, якія былі засеяны ільном. Толькі ў Пінскім і Столінскім раёнах зьнішчана некалькі соцень гэктараў ільняных палёў. Гэта велізарныя страты, лічыць галоўны тэхнолаг Пінскага раённага агракомплексу Ян Сачкоўскі, бо разам з ільносаломкай загінула і семя, з якога на Піншчыне сёлета зьбіраліся вырабляць алей.

Г. У.

Удакладненьне: у № 24 замест загалоўка «У апазыцыі да праваслаўя і каталіцызма» не па віне рэдакцыі было надрукавана «У апазыцыі да праваслаўя». Перапрашаем аўтара.

Памяці Параскевы Рыгораўны Шаўчонак

14.10.1914—13.08.1993

Выказваем глыбокае спачуваньне паэтцы Марыі Шаўчонак, якую напаткала вялікае гора — памерла маці.

Параскева Рыгораўна Шаўчонак, у дзявоцтве Шаблінская, нарадзілася ў вёсцы Пярэскаль на Магілёўшчыне ў працавітай сям'і. У бацькоў іх было пяцёра сёстраў і двое братоў, з якіх яшчэ жывыя Маня Цыганок і Арына Сіняўская.

Бацьку Параскевы Рыгораўны закатавалі фашысты ў роднай вёсцы, спалілі хату. Брат Макар загінуў на фронце. Пахавальную на мужа Сіланцiя Мікалаевіча, кулямётчыка, да вайны майстра дарожнага будаўніцтва, Параскева Рыгораўна атрымала праз некалькі месяцаў па нараджэньні малодшай дачкі Марыі. Трэба было самой садзіць соткі і працаваць на калгасным полі за пустыя працадні, ставіць на ногі дзяцей. Іх было трое. Васіль скончыў будаўнічы тэхнікум, пасьля і інстытут. Валодзя працаваў шафёрам, загінуў у саракагадовым узросьце ў аварыі на дарозе.

Васіль угаварыў маці збыць на Магілёўшчыне гаспадарку, якая надрывала здароўе маці, і паехаць з ім у Алма-Ату. Там яна працавала вартаўніком. Аднойчы трапіла ў буран, прамокла, падхапіла запаленьне лёгкіх. З таго часу здароўе зусім пагоршылася.

Марыя ў 1965 годзе скончыла БДУ і прыехала па накіраваньню ў шчучынскую раёнку «Савецкая вёска». Маці пераехала да яе. З 1978 году Марыя працуе рэдактарам Гарадзенскай студыі тэлебачаньня, і Параскева Рыгораўна жыве з дачкой у нашым горадзе. Марыя цярпліва апякуецца маці, якая шмат хварэе...

У сьціплых далікатных вершах Марыі Шаўчонак застаецца душа яе маці, якая натхняла дачку дабрынёю і мудрасьцю, засланяла яе сваім мацярынскім цярпеньнем. Вечная ёй памяць.

Гарадзенскае аддзяленьне Саюзу пісьменьнікаў Беларусі.

«ПАГОНЯ»

Рэдактар С. АСТРАЎЦОЎ

Заснавальнік: культурна-асьветніцкі фонд «Бацькаўшчына»

Адрас рэдакцыі: 230023, г. Горадня, вул. Дамініканская, 1.
Тэлефоны: 45-29-96, 45-41-83.
Газэта выдаецца штотыдзень па пятніцах.
Індэкс 63124. Ліцэнзія № 465.
Фотанабор, афсэтны друк.
Гарадзенская вабласная ўзбуйненая друкарня: 230003, г. Горадня, вул. Паліграфістаў, 4.

Падпісана да друку .1993 г.

Тыраж 3188 паасобнікаў. Замова 3682